

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 2 2 0 9

ISSN 1330 - 500X

9 1771330150003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

SVEČANO OBILJEŽEN DAN OSRH I DAN HKoV-a

DAN OSRH i DAN HKoV-a

12

ZTZ postaje samostalna tvrtka

Zrakoplovno-tehnički zavod u Velikoj Gorici trebao bi do 1. srpnja biti potpuno izdvojen iz sustava OSRH-a te postati Zrakoplovno-tehnički centar d.d. Time bi se dovršila njegova dugogodišnja pretvorba iz tvrtke koja isključivo ovisi o državnom proračunu u tvrtku koja bi poslovala po tržišnim načelima...

4

**SVEČANO OBILJEŽEN
DAN OSRH I DAN HKoV-a**

10

Odsad obučeni i za protupodmorničko djelovanje

“U vrlo smo intenzivnoj fazi obuke, a protupodmorničko djelovanje bilo nam je praktično jedina novost na ovim brodovima“, rekao je poručnik fregate Srđan Bilić. Obuka je bila sveobuhvatna, vrlo intenzivna, a sastojala se od teoretskog i praktičnog dijela. S usvajanjem složenih procedura polaganja sonara i poslije pretraživanja podvodnog dijela nije bilo problema, i to kako zbog kvalitetne posade tako i zbog stručnosti finskih instruktora

Naslovnicu izradio Predrag BELUŠIĆ

MORH I OSRH

7 SVEČANA AKADEMIJA U MORH-u

Promaknuto 187 časnika

8 HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U LURD

13 TRADICIJA

Britanski veterani posjetili Vis

14 NOVOSTI IZ OSRH-a

Posjet Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu OSRH u Divuljama

15 NOVOSTI IZ OSRH-a

Seminar o smanjenju korupcije u sigurnosnom sektoru

VOJNA TEHNIKA

16 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE

20 EKOLOGIJA I SIGURNOST

Ekološke posljedice ograničenog nuklearnog sukoba (I. dio)

23 ZRAKOPLOVSTVO

Ka-52 za specijalne operacije

24 MORNARICA

Pakistanska ratna mornarica (I. dio)

25 VOJNA POVIJEST

Laki izvidnički tenk Panzerkampfwagen II

MAGAZIN

26 PODLISTAK

Egipat 1952.

28 DOMOVINSKI RAT

Pojava višestranačja i ciljevi Srpske demokratske stranke (I. dio)

29 DUHOVNOST

Otvorenost plodovima Duha

30 INFORMATOR

Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak

31 IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA

Službena zimsko odora generala zbora Zvonimira Červenka

Proslava punoljetnos

Osamnaesti rođendan Oružanih snaga RH i Hrvatske kopnene vojske obilježen je brojnim prigodnim događanjima, a središnja proslava održana je 28. svibnja u Karlovcu. Bila je to prva proslava Dana OSRH i HKoV-a otkako je Hrvatska primljena u NATO

U spomen na prvo postrojavanje Zbora narodne garde, i ove su godine pripadnici Oružanih snaga u svečanom postroju dočekali najviše uzvanike. Uz predsjednika RH i vrhovnog zapovjednika OSRH Stjepana Mesića, predsjednika Hrvatskog sabora Luku Bebića i premijera Ivu Sanadera, svečanosti su nazočili i ministar obrane Branko Vukelić i načelnik GSOS-a general zbora Josip Lucić te zapovjednik HKoV-a general-pukovnik Mladen Kruljac, ujedno čelnik Provedbenog stožera, kao i drugi visoki vojni i civilni uzvanici i brojni građani koji su se tim povodom okupili na stadionu "Branko Čavlović Čavlek" u sklopu Športsko-rekreativnog centra "Korana" u Karlovcu.

"U životu osobe nazivamo to punoljetnost. S njom se preuzimaju obveze, ali i stječu prava kojima dokazujemo zrelost i sposobnost. Ujedno je to i završetak jednog

procesa razvoja. Tako je i s našim Oružanim snagama", rekao je predsjednik Mesić, podsjetivši: "Stvorene kao Zbor narodne garde u okviru MUP-a, uoči već izvjesne agresije na Republiku Hrvatsku, i u uvjetima međunarodnog embarga, postale su primjer uspješne oslobodilačke vojske." Govoreći o izazovu transformacije u mirnodopsku vojsku, zaključio je: "Taj reformski proces nije bio lak, ali uspjeli smo. Prvenstveno zahvaljujući svim dosadašnjim i sadašnjim pripadnicima Oružanih snaga." Obraćajući se pripadnicima OSRH-a, vrhovni zapovjednik im je poručio: "Od vas očekujem odgovorno i savjesno izvršavanje obveza, od upravljanja sustavom do izgradnje njegove specifične prepoznatljivosti. Već ste brojnim svojim djelovanjem, kako u zemlji tako i u svijetu, pokazali i dokazali da to možete. Činite to i ubuduće. Time ćete ostati svijetli primjer svima onima

Svim pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske i djelatnicima Ministarstva obrane upućujem iskrene čestitke povodom 28. svibnja, Dana Oružanih snaga RH i Dana Hrvatske kopnene vojske.

Osobito sam ponosan što vam na 18. obljetnicu upućujem čestitku kao pripadnicima Oružanih snaga i djelatnicima Ministarstva obrane Republike Hrvatske - punopravne članice NATO saveza.

Od onog povijesnog 28. svibnja i prvog postrojavanja Zbora narodne garde, od vremena

obrane i borbe za goli opstanak, do slavni oslobodilačkih operacija Bljeska i Oluje, svoje ste domovinske zadaće ispunjavali odgovorno, hrabro, ne štedeći ni svoje zdravlje ni svoj život. Uvijek ćemo se sjećati naših vitezova bez čije žrtve ne bi bilo hrvatske slobode.

Odlučno i profesionalno i nakon rata nastavili ste izgrađivati modernu oružanu silu, usvajati složena znanja i dosizati zahtjevne standarde. Upravo ti napori bili su golemi doprinos u ostvarivanju jednog od hrvatskih ciljeva – ulaska u punopravno članstvo Sjevernoatlantskog saveza.

Procesi transformacije i dalje traju, jednako kao i procesi modernizacije, uvođenja u naoružanje suvremenih borbenih sustava, opremanja novim odorama, stvaranja

koji vas percipiraju kao organizaciju kojoj vjeruju, organizaciju za koju znaju da je spremna i sposobna pružiti pomoć i zaštitu uvijek kada je ona pojedincima i zajednici najpotrebnija.“

Prisjećajući se stvaranja hrvatske države i Oružanih snaga, predsjednik Sabora posebno je istaknuo zasluge hrvatskih branitelja i prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana. Zaključivši da su nakon veličanstvene pobjede u ratu naše Oružane snage odabrale pravi

U osamnaest svečanih postroja bili su pripadnici svih grana i rodova OSRH-a. Uz pripadnike OSRH-a, prvi put

sti u sastavu NATO-a

boljih uvjeta života i rada u vojarnama. No u središtu naše pozornosti je čovjek – vojnik, dočasnik i časnik. On je naša najveća vrijednost.

O sposobnostima i visokoj profesionalnosti pripadnika Oružanih snaga RH najbolje govore pohvale što dolaze od najviših stranih autoriteta za rad u mirovnim misijama diljem svijeta. Republika Hrvatska i njezine Oružane snage znaju kako doprinosom globalnoj sigurnosti i stabilnosti pridonosimo i stabilnosti i sigurnosti naše domovine.

Zato posebno želim čestitati Dan Oružanih snaga i Dan Hrvatske kopnene vojske svim pripadnicima hrvatskih kontingenata koji su u ovom trenutku u mirovnim misijama diljem svijeta. Svojim djelovanjem prepoznati ste gdje god se pojavili, a hrvatska trobojnica na vašem ramenu postala je u svijetu simbolom dobra i prijateljstva. Nastavite i dalje pobjedničkim putem, gradite prepoznatljivu sliku hrvatskog vojnika na koju smo svi mi itekako ponosni.

ministar obrane Branko Vukelić

smjer - transformaciju i profesionalizaciju, koje su nas dovele pod okrilje NATO-a, poručio je da su one ponos naše države te da se i ubuduće od njih mnogo očekuje.

Pripadnicima obrambenog sustava čestitao je njihov dan i premijer Sanader. “Ponosimo se našim Oružanim snagama“, rekao je, prisjetivši se događaja otprije osamnaest godina, kao i onih koji su uslijedili, te je dodao: “U tih su osamnaest godina Hrvatska vojska, ali i hrvatska država, zaokružile razdoblje stvaranja i obrane Hrvatske, kao i njezina povratka u krug zapadnih zemalja.“ I ovaj put istaknuo je kako je od primateljice pomoći tijekom rata “Hrvatska postala aktivan čimbenik u osiguranju i očuvanju mira diljem svijeta, zaključivši: “U takvoj afirmaciji na međunarodnom planu ključnu ulogu imale su i imaju naše Oružane snage.“ Uputio je čestitke svim pripadnicima OSRH-a u misi-

su u svečanom postroju bili dragovoljni ročnici, koji su zajedno s kadetima nosili ratne zastave, kao i zastave MORH-a i GSOS-a te zapovjedništava i postrojbi OSRH-a. Prvi put su bili postrojani i predstavnici OS-a stranih zemalja nekih od članica NATO-a

Poštovani vojnici, mornari, dočasnici, časnici, generali i admirali, kadeti, državni službenici i namještenici, pripadnici MORH-a i OSRH-a, čestitam vam Dan OSRH-a i Dan HKoV-a!

Obilježavajući 18. obljetnicu stvaranja Oružanih snaga Republike Hrvatske, kao punopravna članica NATO saveza svjesni smo da smo u velikoj mjeri dostigli zadane ciljeve, no pred nama i dalje stoje odgovorne zadaće. Stvorili smo moderne oružane snage na koje svi možemo i moramo biti ponosni, izvršavamo sve zadaće pred nas postavljene, provodimo reforme i modernizaciju, a u kratkom vremenu

istaknuli smo se i svojim radom izvan okvira domovine te postali poželjan partner u međunarodnim aktivnostima. Uz to, prebrodili smo promjene što ih neizbježno nosi transformacija i prilagodba obrambenog sustava.

Upućujem najiskrenije čestitke povodom Dana Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dana Hrvatske kopnene vojske svim pripadnicima Oružanih snaga RH u domovini i u mirovnim operacijama, vjerujući da ćete i nadalje savjesno, odgovorno i profesionalno obavljati sve zadaće, na ponos, zadovoljstvo i dobrobit svih građana Republike Hrvatske.

Uvjeren sam da ćemo i ubuduće, zajedno s partnerima iz Sjevernoatlantskog saveza graditi sigurnu i stabilnu međunarodnu zajednicu, a u Republici Hrvatskoj uspješno djelovati u složenim uvjetima mirnodopskih zadaća preustroja i prilagođavanja sustava suvremenim standardima i potrebama.

Obilježavajući Dan Oružanih snaga RH i Dan Hrvatske kopnene vojske, s posebnim pijetetom prisjećamo se poginulih, ranjenih i nestalih hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu, te svih žrtava za slobodu i samostalnost naše domovine. Čuvajmo uspomenu na njih kao zahvalu za sve žrtve radi mirnog i sigurnog života građana Republike Hrvatske.

načelnik GSOSRH-a, general zbora Josip Lucić

jama diljem svijeta, a posebnu zahvalnost izrazio je svim hrvatskim braniteljima te napose poginulima i ranjenima, bez čije žrtve, kako je rekao, ne bi bilo ni slobodne Hrvatske, niti bi Oružane snage svoju punoljetnost doživjele kao pobjednička vojska koja je, njegujući vrijednosti Domovinskog rata, postala dio najmoćnijega vojno-obrambenog sigurnosnog saveza u svijetu. "Ulazak u NATO savez je, nakon pobjede u Domovinskom ratu, doista kruna svih postignuća koja smo ostvarili posljednjih godina", poručio je hrvatskim vojnicima.

Govoreći o globalnoj krizi koja je zahvatila i našu zemlju, istaknuo je: "U tom smislu neka nas i ova obljetnica podsjeti na duh zajedništva i samopouzdanja, s kojim smo ostvarili i najveća postignuća u suvremenoj povijesti našeg naroda i neka nas potakne da udvostručimo napore za daljnju izgradnju hrvatske države."

Prigodnim obraćanjima okupljene su pozdravili i čelnici MORH-a i GSOS-a. "Čast mi je pozdraviti pripadnike Oružanih snaga RH koji su, od onog prkosnog postro-

javanja 1991. u Kranjčevićevoj, od vojske branitelja, naoružane često tek beskrajnim domoljubljem, postali pobjednička vojska iza čijih se sjajnih pobjeda rađala slobodna i demokratska Hrvatska", poručio je postrojenim pripadnicima OSRH-a ministar Vukelić, izražavajući posebnu zahvalnost hrvatskim braniteljima te posebno onima koji su na oltar domovine položili svoj život.

Zahvalio je i svim pripadnicima obrambenog sustava za njihov doprinos ulasku Hrvatske u NATO, poručivši da su upravo oni najveća vrijednost tog sustava, te je Dan OSRH-a čestitao i svim pripadnicima koji se trenutačno nalaze u misijama diljem svijeta.

Javna promocija nove odore, jurišne puške i BOV-a

General Lucić podsjetio je u kojim su sve zemljama pripadnici hrvatskih Oružanih snaga u mirovnim misijama te je zaključio da pripadnici OSRH-a profesionalno izvršavaju sve zadaće, poručivši: "Na istim načelima mira, slobode i ljudskih prava, na kojima smo branili Hrvatsku, danas u svijetu pod zastavama NATO-a, Ujedinjenih naroda i Europske unije promičemo interese Hrvatske."

Tijekom središnje proslave održan je atraktivan letički program Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane te situacijske vježbe Bojne za specijalna djelovanja i Pukovnije Vojne policije, kao i padobranski skokovi koje su također izveli pripadnici BSD-a, a posebnu pozornost privukli su noviteti u Oružanim snagama. Naime, prvi je put javno izloženo novo borbeno oklopno vozilo Patria, koje će proizvoditi hrvatska tvrtka "Đuro Đaković", kao i nova jurišna puška te nova odora, koje su u cijelosti rezultat domaće proizvodnje. ■

Čestitajući svim promaknutima, ministar Vukelić je rekao kako su oni svojim profesionalizmom, djelovanjem kako u zemlji tako i u brojnim zahtjevnim međunarodnim misijama dali golemi doprinos ulasku Hrvatske u Sjevernoatlantski savez, izrazivši uvjerenje da će opravdati povjerenje i da će se, kao i dosad, znati nositi s izazovima koji se postavljaju pred Oružane snage Republike Hrvatske

Promaknuto 187 ČASNIKA

Povodom 18. obljetnice Dana Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dana Hrvatske kopnene vojske, 27. svibnja, u Domu HV-a "Zvonimir" u MORH-u održana je svečana akademija čiji je središnji događaj bio dodjela promaknuća, pohvala i nagrada djelatnicima MORH-a i GSOSRH-a. Svečanoj akademiji nazočili su izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika OSRH, general-bojnik Krešimir Kašpar, ministar obrane Branko Vukelić, načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lucić te brojni dužnosnici i djelatnici MORH-a i OSRH-a.

Nakon intoniranja državne himne u izvedbi Orkestra HV-a i minute šutnje za poginule i nestale hrvatske branitelje, okupljenima se prigodno obratio general zbora Josip Lucić, koji je istaknuo da MORH i OSRH zauzimaju posebno mjesto među svim institucijama što grade današnju Republiku Hrvatsku. Govoreći o ulasku u NATO, general Lucić je rekao da današnja organizacija sustava zahtijeva brzinu, profesionalnost i rezultate, a osobito pozornost posvetio je sustavu obuke koja će imati središnju ulogu u budućim aktivnostima granskih zapovjedništava OSRH.

Ministar obrane Branko Vukelić u svom govoru podsjetio je na povijesni vid ustroja Oružanih snaga, naglasivši kako su u osamnaest godina svojega postojanja Oružane snage RH izrastale od vojske odlučnih u obrani i oslobađanju domovine, vojske koja se kalila i stasala u Domovinskom ratu, u modernu, dobro opremljenu oružanu silu Republike Hrvatske, zemlje članice NATO saveza. "Zadovoljstvo obilježavanja osamnaeste obljetnice Oružanih snaga i Hrvatske kopnene vojske još je veće kada se prisjetimo da je mimodopski tijek izgradnje moderne oružane sile, vrijeme reformi, vrijeme usavršavanja u svim područjima, okrunjen punopravnim članstvom Republike Hrvatske u Sjevernoatlantskom savezu. Vi ste svojim profesionalizmom, svojim djelovanjem kako u zemlji tako i u brojnim zahtjevnim međunarodnim misijama, dali golemi doprinos u ostvarivanju ovoga vanjskopolitičkog cilja. Čestitam svim promaknutima jer sam uvjeren da ćete znati opravdati ukazano povjerenje i da ćete se, kao i dosad, znati nositi s izazovima koji se postavljaju pred Oružane snage RH", istaknuo je ministar Vukelić.

Čestitavši promaknutima i nagrađenima u ime Predsjednika RH, general-bojnik Krešimir Kašpar u svom je govoru stavio naglasak na razdoblje stvaranja hrvatske države i Domovinski rat, te podsjetio na 28. svibnja 1991., kad je ustrojen tadašnji Zbor narodne garde RH. "Od malobrojnih i slabo opremljenih ešelona u Kranjčevićevoj danas su naše Oružane snage postale moderno opremljene i profesionalizirane postrojbe", zaključio je Kašpar.

Povodom obilježavanja Dana OS i Dana HKoV-a 28. svibnja 2009. godine, a na temelju Odluke Predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika OSRH, promaknuto je 187 časnika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. U čin brigadnog generala promaknuti su brigadiri Ivan Beneta, Blago Dujmović, Mladen Mikolčević i Alojz Tomašević, a u čin general-bojnika promaknuti su brigadni generali Vlado Bagarić i Dragutin Repinc. U čin brigadira promaknuto je 11 časnika, u čin kapetana bojnog broda 2 časnika, u čin kapetana fregate 3, u čin pukovnika 31, kapetana korvete 1, bojnika 44, poručnika bojnog broda 2, satnika 31, poručnika fregate 3 i natporučnika 53.

U ime promaknutih i nagrađenih zahvalio je general-bojnik Dragutin Repinc, istaknuvši osobito zadovoljstvo time što je među promaknutima i nagrađenima velik broj djelatnika koji su sudjelovali u međunarodnim mirovnim misijama. ■

Napisala i snimila **Marija ALVIR**

“Sjećajući se prošlogodišnjega veličanstvenog jubilarnog vojno-redarstvenog hodočašća na kojemu je sudjelovalo više od 50 zemalja, pitamo se što ujedinjuje te narode, ljude različitih kultura,

čak i one koji su donedavno bili međusobno posvađani?! Ovogodišnje geslo međunarodnoga vojnog hodočašća *Mnogo nacija, jedan Božji narod* pokušava odgovoriti upravo na to pitanje”, poručio je vojni ordinarij biskup **Juraj Jezerinac** u svom obraćanju hodočasticima uoči puta u Lurd, te je, između ostalog, rekao: “Veličanstveno je što svatko od nas u svojoj kulturi može prepoznati Boga na djelu, može ga razumjeti na svoj način, a istodobno ga Bog povezuje sa svim narodima svijeta. To je zajedništvo koje se događa po krštenju, to je bratstvo za kojim čezne suvremeni čovjek, često i ne znajući gdje bi ga mogao otkriti, a nalazi mu se tako blizu. To zajedništvo snažno, već pola vijeka, promiče hodočašćenje vojski svijeta u Lurd, a mi Hrvati ove godine po sedamnaesti put s ponosom se pridružujemo, želeći ponuditi vojnicima i redarstvenicima svijeta naš duhovni doživljaj Boga koji nas ljubi te našu sigurnost u zaštitu ‘najvjernije Odvjetnice naše’. Pozvani smo posvjedočiti blizinu Boga čovjeku, a po toj blizini i blizinu čovjeka prema čovjeku.”

Mnogi su se tijekom hodočašća u Lurd imali prilike uvjeriti da je generalni vikar Vojnog ordinarijata mons. **Josip Šantić** idealan vodič, od kojega se mnogo toga zanimljivog i korisnog može čuti i naučiti. Upravo je on, s biskupom Jezerincem i nekolicinom djelatnika Vojnog ordinarijata, najzaslužniji što je Hrvatska u Lurdu uživala poseban status i prije nego što je primljena u NATO. “Hrvatska je postupno sazrijevala, da bi danas bila u potpunosti prihvaćena u međunarodnom okruženju. Tome je pridonijelo i naše višegodišnje sudjelovanje na Međunarodnom vojnom hodočašću u Lurd”, rekao je, zaključivši da je to minimalan ulog za maksimalan dobitak kao što je ugled u svijetu.

Napominjući kako Vojni ordinarijat pokušava ujediniti više različitih strana uključenih u hodočašće, posebno je istaknuo važnost sudjelovanja hrvatskih branitelja, koje smatra najzaslužnijima što uopće možemo hodočastiti kao predstavnici hrvatske vojske i policije.

Pukovnik **Andrija Šakić**, vojni izaslanik RH u Francuskoj, koji je na toj dužnosti sudjelovao na prošlogodišnjem velikom jubileju, također je drugi put s hrvatskom vojskom i policijom hodočastio u Lurd. “Čovjek se ovdje osjeća uistinu sretan i ponosan, a biti Hrvat u Lurdu poseban je osjećaj”, rekao je, dodajući da tome pridonose i brojne čestitke upućene hrvatskom izaslanstvu na ovogodišnjem Međunarodnom vojnom hodočašću. Kako je naglasio i državni tajnik Raboteg, našim su predstavnicima čestitali načelnik Združenog stožera Francuske vojske general Georgelini i zapovjednik Francuske mornarice admiral Forresierre, koji je ovu priliku iskoristio da bolje upozna Hrvate prije skorog dolaska u službeni posjet našoj mornarici, kao i vojni izaslanici drugih zemalja. Napominjući kako

je teško izdvojiti najbolje s ovogodišnjeg hodočašća, pukovnik Šakić je zaključio da je međunarodna misa u našoj organizaciji kruna svega, a događaj koji ga se posebno dojmio bilo je druženje našeg visokog izaslanstva s hrvatskim hodočasticima smještenima u kampu. Sudeći prema reakcijama ostalih koji su bili na tom druženju, sigurno će svima taj susret ostati u lijepom sjećanju.

Uz neizbježnog Paška Glasnovića, poznatog zagrebačkog zlatara i umirovljenog bojnika koji je ove godine 41. put hodočastio u Lurd, najstariji hodočasnik među Hrvatima ove je godine bio 85-godišnji **Vinko Vice Ostojić**. Prepričavajući svoj životni put, koji su obilježile godine tamnovanja i progona zbog domoljublja, istaknuo je da se desetljećima na svoj način borio za hrvatsku državu, poručivši: “Nisu me mogli slomiti, vjera me moja spasila.” Radujući se što je doživio da zajedno s hrvatskom vojskom i policijom hodočasti u Lurd, pojašnio je svoje ushićenje: “Prije 20-ak godina dolazio sam ovamo zajedno sa suprugom Ljubicom i s hrvatskom zastavom, moleći da jednog dana s drugim vojskama svijeta u Lurd hodočaste i naše oružane snage. Doista, čudo se dogodilo!”

U mnoštvu od oko 1300 hrvatskih hodočasnika bila su i petorica stopostotnih invalida Domovinskog rata, za koje je dolazak u Lurd bilo posebno iskustvo. "Ovdje sam prvi put, ali sigurno ne i zadnji. U Lurd trebaju doći svi koji mogu, jer to se ne može opisati riječima, to se mora doživjeti", rekao je **Darko Friščić** iz Dunjkovca pokraj Nedelišća (lijevo). S njim se složio i **Darko Marić** iz Nove Kapele (u sredini), koji je također prvi put hodočastio u Lurd te se i on nada da će se ponovno vratiti u to marijansko svetište: "To je zahvala Gospi što nam daje snagu da ovaj naš težak život lakše prebrodimo."

U Lurd su hodočastila i braća **Josip Novak** i **Slaven Bakoš** iz Starigrada na Hvaru, obojica pripadnici OSRH-a. Josip je u vojsci od 1991., pilot je HRZ-a u Divuljama, a u Lurdu je bio prvi put, dok je Slaven tijekom petogodišnjeg staža u vojsci već drugi put na Međunarodnom vojnom hodočašću. Kao pripadnik GMTBR-a, na službi u Kninu, prošle je godine bio u misiji ISAF u Afganistanu te potom i u Lurdu, a vojnim pozivom "zarazio" ga je stariji brat, koji je uime obojice rekao: "Drago mi je da smo zajedno na ovom hodočašću kako bismo zahvalili za sve dobro, jer nakon ranjavanja u ratu i svega što smo prošli nemamo nikakvih posebnih želja, samo da živimo u miru i slozi."

Marina Petrović pripadnica je francuske žandarmerije, rođena je i živi u Parizu, a podrijetlom je iz Bošnjaka pokraj Županje. U Lurd je došla prvi put, a odazvala se na poziv organizatora kako bi osigurala što bolji kontakt s hrvatskim izaslanstvom: "Rekli su mi da su hrvatski hodočasnici izvrsno organizirani, što se pokazalo u proteklih šesnaest hodočašća, no zbog čestih promjena u organizaciji pojedinih događanja pomoć je uvijek dobrodošla." Susret s Hrvatima na ovom hodočašću, potvrdila je, ostat će joj u lijepoj uspomeni te se nada da će se i dogodne družiti sa svojim zemljacima na Međunarodnom vojnom hodočašću u Lurdu.

"Sedamnaest godina hrvatski vojnici i policajci hodočaste u Lurd, gdje zajedno s kolegama iz cijeloga svijeta svjedoče o duhu katoličanstva", rekao je brigadni general **Drago Matanović**, izražavajući zadovoljstvo što je bio zapovjednik

ovogodišnjeg hodočašća, te dodao: "U zajedničkoj molitvi za mir i blagostanje, svjedočimo da je naša služba nositeljica mira." Tijekom boravka u Lurdu primio je brojne pohvale za doprinos Hrvatske Međunarodnom vojnom hodočašću, ističući pritom ulogu i zasluge Vojnog ordinarijata u RH, kao i svih hodočasnika koji iz godine u godinu pohode to sveto mjesto. "Vjerujem da smo hodočasteći Gospi Lurdskoj svi mi učvrstili i obnovili vjeru te okrijepili izvore snage za nove osobne i profesionalne izazove. Neka iskustvo Lurda živi u svima nama kako bismo u svom životnom i radnom okruženju svjedočili našu vjeru", poručio je na kraju hodočašća, zaželjevši svima da ustraju u svojim zavjetima te da im Gospa Lurdska usliši molitve. Posebno je pozvao hrvatske vojnike i policajce da ustraju u svojoj vjeri i da životom svjedoče temeljne vrijednosti koje proizlaze iz bogate tradicije našeg naroda, te zahvalio svim hodočascima na dostojanstvenom ponašanju, koje je na ponos nama i cijeloj Hrvatskoj.

Državni tajnik Ministarstva obrane **Mate Raboteg** ove je godine drugi put bio na Međunarodnom vojnom hodočašću u Lurdu: "Sretan sam i ponosan što sam imao čast uime MORH-a predvoditi hrvatsko izaslanstvo, to više što smo primili brojne pohvale za organizaciju od domaćina s najviših razina, koji su nam zahvalili za doprinos u organizaciji i provedbi hodočašća. Još jednom se potvrdilo kako se tijekom godina rada, prije svega Vojnog ordinarijata pa i naših Oružanih snaga, stječe ugled i u ovom međunarodnom okruženju." Izražavajući zadovoljstvo što su Francuzi odali priznanje Hrvatskoj prepustivši nam organizaciju međunarodne mise za sve hodočasnike, zahvalio je Vojnom ordinarijatu što je svojim radom i djelovanjem postupno mijenjao sliku o nama u međunarodnoj javnosti. "Značenje je ovog hodočašća i u tome što svjedočimo našu vjekovnu pripadnost europskoj uljudbi te dokazujemo našu spremnost da zajedno s drugim kršćanskim narodima sudjelujemo u izgradnji Europe na kršćanskim vrijednostima", poručio je Raboteg, izrazivši uvjerenje da je budućnost Europe utemeljena upravo na kršćanskim vrednotama te da je moguće postizanje jedinstva uz uvažavanje međusobnih razlika. Na kraju je izrazio zahvalnost i svim hrvatskim hodočascima na dostojanstvenom ponašanju tijekom cijelog hodočašća.

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

“U vrlo smo intenzivnoj fazi obuke, a protupodmorničko djelovanje bilo nam je praktično jedina novost na ovim brodovima“, rekao je poručnik fregate Srđan Bilić. Obuka je bila sveobuhvatna, vrlo intenzivna, a sastojala se od teoretskog i praktičnog dijela. S usvajanjem složenih procedura polaganja sonara i poslije pretraživanja podvodnog dijela nije bilo problema, i to kako zbog kvalitetne posade tako i zbog stručnosti finskih instruktora

**ODSAD OBUČENI I ZA
protupodmorničko djelovanje**

Nabavkom dviju raketnih topovnjača, RTOP 41 Vukovar i RTOP 42 Dubrovnik, Hrvatska ratna mornarica dobila je mogućnost razvijanja protupodmorničkog djelovanja. Raketne su topovnjače opremljene s dva sonara, i to aktivnim tipa Simrad i pasivnim tegljenim sonarom. Kako je stjecajem okolnosti u Hrvatskoj ratnoj mornarici taj sadržaj pomorske obrane izgubio na svojoj razini, velik dio obuke posade raketnih topovnjača, koji je, napomenimo, u završnoj fazi, odnosio se upravo na uvježbavanje rada sa sonarima. Intenzivna obuka sonarista trajala je dva tjedna, a jedan njezin dio, i to polaganje tegljenog sonara na RTOP 41 *Vukovar*, pratila je novinarska ekipa Hrvatskog vojnika. Upozoravajući na važnost ovog dijela obuke, zamjenik zapovjednika Divizijuna za površinsko djelovanje kapetan korvete Antun Flegar pojasnio je kako je mogućnost protupodmorničkog djelovanja od iznimnog značaja za svaku ratnu mornaricu, a obrana od podmornica najsloženiji

nije bilo problema, i to kako zbog kvalitetne posade tako i zbog stručnosti finskih instruktora, napomenuli su naši sugovornici.

Za uspješno polaganje tegljenog sonara, osim poslužitelja sonara mora, i posada biti izuzetno dobro obučena jer su pri polaganju sonara, kao i pri pasivnom pretraživanju, ograničene mogućnosti manevriranja brodom. "Rad s aktivnim sonarom manje je zahtjevan jer nema tegljenog dijela i nema posebnosti što se tiče ograničenja sposobnosti manevriranja broda", napomenuo je zapovjednik *Vukovara*. Polaganje se obavljalo postupno, trajalo je tridesetak minuta, a zapovjednik i časnici palubne straže cijelo su vrijeme morali paziti na to da svojim manevrom ne ugroze kabel ili da ne dođu u preplitko more. "Pri ispuštanju sonara treba imati u vidu brojne čimbenike, a sve se odvija vrlo polagano", napomenuo je poručnik fregate Srđan Bilić, koji je, prije negoli je preuzeo zapovijedanje *Vukovarem*, bio zamjenik zapovjednika na raketnoj topovnja-

Za uspješno polaganje tegljenog sonara, osim poslužitelja sonara, mora i posada biti izuzetno dobro obučena jer su pri polaganju sonara kao i pri pasivnom pretraživanju ograničene mogućnosti manevriranja brodom.

je i najzahtjevniji oblik mornaričkog djelovanja. Kapetan korvete Flegar na *Vukovaru* je pratio rad zapovjednika broda. Naime, iako je težište obuke bilo na sonaristima, istodobno se obučavala i cijela posada, tako da su uz instruktore iz Finske na brodu bili i pripadnici HRM-a koji su pratili rad posade, a uvježbavanje se provodilo u splitskom kanalu.

Zapovjednik RTOP 41 *Vukovar*, poručnik fregate Srđan Bilić, pojasnio je kako je upravo rad s tegljenim sonarom bio najveća novost za posadu broda te stoga i ne začuđuje što je taj dio obuke ostavljen za kraj. "U vrlo smo intenzivnoj fazi obuke, a protupodmorničko nam je djelovanje praktično bila jedina novost na ovim brodovima", rekao je poručnik fregate Bilić. Obuka je bila sveobuhvatna, vrlo intenzivna, a sastojala se od teoretskog i praktičnog dijela. S usvajanjem složenih procedura polaganja sonara i poslije pretraživanja podvodnog dijela

či *Petar Krešimir IV*. Tome mladom časniku cijela je mornarička karijera vezana uz topovnjače, ali ističe kako i dalje svakodnevno uči. I njemu su, kao i ostatku posade, najveća novost bile upravo aktivnosti vezane uz protupodmorničko djelovanje. Nakon ispuštanja sonara, pretraživao se podvodni dio i to pasivno, što znači da sonar nije odašiljao nego samo primao signale. Skupnik Petar Vučemilo, poslužitelj sonara, na displejima je "slušao" što se događa u podmorju. Svladati rad sa sonarima, kako ističe, uz dobre instruktore nije mu bio problem.

Nakon obuke s instruktorima iz Finske, posadu i dalje čeka obuka, ali samostalna, kakvu je već tijekom našeg posjeta provodila i posada druge raketne topovnjače, *Dubrovnik*, i to u našoj neposrednoj blizini. Pripremali su se za završnu taktičku vježbu, što je očekivalo i *Vukovar*, nakon koje će posade biti osposobljene za samostalno upravljanje brodovima. ■

Rad s aktivnim sonarom manje je zahtjevan jer nema tegljenog dijela i nema posebnosti što se tiče ograničenja sposobnosti manevriranja broda

Zrakoplovno-tehnički zavod u Velikoj Gorici trebao bi do 1. srpnja biti potpuno izdvojen iz sustava OSRH-a te postati Zrakoplovno-tehnički centar d.d. Time bi se dovršila njegova dugogodišnja pretvorba iz tvrtke koja isključivo ovisi o državnom proračunu u tvrtku koja bi poslovala po tržišnim načelima...

Do 1. srpnja ove godine Zrakoplovno-tehnički zavod u Velikoj Gorici trebao bi biti potpuno izdvojen iz sustava OSRH-a te bi trebao postati Zrakoplovno-tehnički centar d.d. – ustvrdio je na konferenciji za medije, održanoj 22. svibnja, državni tajnik Mate Raboteg. Time bi se dovršila njegova dugogodišnja pretvorba iz tvrtke koja isključivo ovisi o državnom proračunu u tvrtku koja bi poslovala po tržišnim načelima. Osim nastavka održavanja letjelica u sastavu Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, novo će dioničarsko društvo ostvarivati prihode i na civilnom, domaćem i stranom tržištu, ponajviše u segmentu lakog zrakoplovstva. Nova će tvrtka imati početni kapital od 280 milijuna kuna, od čega je 255 milijuna procijenjena vrijednost nekretnina, dok će 10 milijuna biti ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, a 15 milijuna u obrtna sredstva. Barem u početku stopostotni vlasnik ZTC d.d. bit će hrvatska Vlada, iako se dugoročno planira da će se zajedno sa stranim partnerima stvoriti snažan regionalni centar koji će imati tržište daleko šire od hrvatskih granica. Kako će u početku djelovanja ZTC d.d. veliku većinu prihoda ostvarivati održavanjem vojnih aviona i helikoptera, pripremljen je i Srednjoročni sporazum o suradnji između novoga dioničkoga društva i MORH-a, godišnji ugovor između novoga dioničkoga društva i MORH-a o pružanju usluga za potrebe OSRH-a.

ZTC-om će upravljati tročlana uprava sastavljena od dva stručnjaka iz područja financija, te jedan predstavnik OSRH-a. Ministarstvo obrane će Vladi RH za tu dužnost predložiti brigadnog generala Zdravka Jakopa.

Pretvaranjem ZTZ-a u dioničarsko društvo želi se ne samo dugotrajno osigurati radna mjesta za 253 sada zaposlenih

ZTZ postaje samostalna tvrtka

Pretvaranje ZTZ-a u ZTC d.d. obavljeno je na osnovi Studije o poslovnom i razvojnom restrukturiranju ZTZ-a što ju je napravilo Povjerenstvo za izdvajanje ZTZ-a, osnovano 10. lipnja 2008., koje čine predstavnici HRZ-a i PZO-a, predstavnici sindikata i stručnjaci iz Ekonomskog instituta.

radnika, već i osigurati osnove za daljnje zapošljavanje. Zbog toga je pripremljen i sporazum o preuzimanju radnika ZTZ-a od novoga dioničkoga društva. Državni tajnik Mate Raboteg naglasio je da će po ovom sporazumu budući djelatnici ZTC-a zadržati sva dosad stečena prava. U prvim godinama poslovanja HRZ će i dalje ostati glavni kupac usluga, ali će se intenzivnim ulaganjem u obrazovanje kadrova i modernizacijom kapaciteta ponuda usluga proširiti i na civilno zrakoplovstvo.

Zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Vlado Bagarić istaknuo je kako se očekuje da će se stvaranjem ZTC-a stvoriti uvjeti za povećanje učinkovitosti, što bi se trebalo odraziti i na bolje održavanje letjelica ratnog zrakoplovstva.

O ključnim sastavnicama izdvajanja ZTZ-a iz sustava OSRH-a i osnivanju novog trgovačkog društva, u ime Ekonomskog instituta koji je izradio Studiju o rekonstrukciji ZTZ-a govorio je prof. dr. Mustafa Nušinić. On se posebno osvrnuo na sadržajne promjene i obilježja novoga trgovačkog društva. "Novo će trgovačko društvo prije svega nastaviti tradiciju pružanja vrhunskih usluga održavanja vojnih zrakoplova, proširiti ponudu svojih usluga na civilni sektor zrakoplovstva, intenzivno ulagati u obrazovanje kadrova i njihovo licenciranje te zapošljavati nove radnike u skladu s potrebama samostalnoga poslovanja i razvitka. Radnici ZTZ-a nastavit će raditi u novome dioničkom društvu u skladu sa svojim kvalifikacijama na održavanju prije svega vojnih zrakoplova, ali i civilnih zrakoplova, a uz zadržavanje sadašnjega broja zaposlenih planirano je i zapošljavanje novih radnika. Osnivač i jedini vlasnik – Republika Hrvatska, odnosno Vlada Republike Hrvatske - birat će menadžment novoga trgovačkog društva", istaknuo je profesor Nušinić. "Ono što se očekuje u budućnosti jest uspostava vodećeg licenciranog regionalnog centra umreženog s hrvatskim i inozemnim tvrtkama, znanstvenim i stručnim organizacijama, usmjerenog na profitabilni sustav proizvodnje za potrebe vojnog i civilnog zrakoplovstva", zaključio je profesor Nušinić. ■

Britanski veterani iz II. svjetskog rata boravili su na otoku Visu kako bi odali počast poginulim suborcima. Najzanimljiviji događaj bila je plovidba ophodnim brodom "Šolta" od Komiže do Visa, istim rutama kojima su oni plovili prije 65 godina. Državni tajnik Mate Raboteg zahvalio im je na njegovanju ove tradicije koja povezuje naše dvije zemlje

Britanski veterani POSJETILI VIS

Proteklih dana, britanski veterani iz II. svjetskog rata boravili su na otoku Visu kako bi odali počast svojim suborcima poginulima na otoku tijekom rata. Uz domaćine, gradonačelnika Visa Dalibora Damjanovića i gradonačelnicu Komiže Tonku Ivčević, na komemoraciji su sudjelovali veleposlanik Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u RH David E. Blunt, državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Ante Urlić i predstavnici Zajednice udruga antifašističkih boraca Splitsko-dalmatinske županije.

Posjet britanskih veterana počeo je u Visu 19. svibnja obilaskom izložbe "El Shatt - zbjeg iz Hrvatske u pustinju Sinaja, Egipat 1944.-1946.". Uvodni pozdrav

održao je veleposlanik David E. Blunt, a posebno dirljiv bio je govor predsjednika Udruge veterana Britanskih obalnih snaga Petera Bickmorca.

Dan poslije, na britanskom groblju pokraj crkvice sv. Jurja održana je misa za poginule britanske vojnike, a nakon toga položili su vijence predstavnici britanskog Veleposlanstva, MORH-a i OSRH-a, Grada Visa, Zajednice udruga antifašističkih boraca Splitsko-dalmatinske županije i britanski veterani. Spomen-ploča na britanskom groblju izmamila je suze veteranima, koji su pognute glave obnovili sjećanje na poginule suborce. Potom su se svi zajedno uputili do križa u čijoj se blizini nalazi RAF-ov spomenik (Royal Air Force – Kraljevsko ratno zrakoplovstvo), te

su veterani i ondje položili vijence.

Prije dolaska u Komižu, britanski su se veterani kratko zaustavili kod Pliskog polja, gdje se tijekom rata nalazila zračna luka, na koju je dopremana hrana, vojska i oružje. Uzletišta što su ga na Visu sagradili Britanci moguće je vidjeti i danas. "Ovaj aerodrom mi je spasio život", objašnjava nam jedan preživjeli britanski pilot. "Kad je moj zrakoplov bio pogođen protuzrakoplovnim topom, bio sam prisiljen odbaciti dodatni tank goriva. A znao sam da se neću moći vratiti u bazu. Spasilo me je prisilno slijetanje na viški aerodrom."

U Komiži, izaslanstva su vijence položila ispred spomenika poginulim partizanima grada Komiže te kraj lukobrana. Britanski veterani su se kraj lukobrana prisjetili imena svih poginulih mornara Kraljevske ratne mornarice u Jadranskom moru, a nakon toga su, prema pomorskoj tradiciji, oni i zapovjednik HRM-a, kontraadmiral Ante Urlić, bacili u more vijence uz zvuk brodske sirene ophodnog broda Obalne straže RH "Šolta".

Najzanimljiviji događaj za britanske veterane bila je plovidba ophodnim brodom "Šolta" od Komiže do Visa, istim rutama kojima su oni plovili prije 65 godina. Na kraju im je državni tajnik Mate Raboteg zahvalio na njegovanju ove tradicije koja povezuje naše dvije zemlje. Poželio je britanskim veteranima sretan povratak kući te naglasio da će MORH pružati potporu i njihovim budućim posjetima otoku Visu. ■

Posjet Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu OSRH u Divuljama

Potpredsjednica Vlade RH Đurđa Adlešić i državni tajnik MORH-a Mate Raboteg posjetili su 25. svibnja Operativno vatrogasno zapovjedništvo OSRH u Divuljama i Regionalno središte za pružanje pomoći u katastrofama. Uz potpredsjednicu Adlešić i državnog tajnika Rabotega, prezentaciji i obilasku Operativnog vatrogasnog zapovjedništva OSRH nazočili su župan Splitsko-dalmatinske županije i predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice Ante Sanader, ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje Damir Trut, glavni vatrogasni zapovjednik RH Mladen Jurin, ravnatelj Regionalnog središta za pružanje pomoći u katastrofama Ranko Britvić i zapovjednik Operativnog

vatrogasnog zapovjedništva general-bojnik Mate Obradović. General-bojnik Obradović održao je prezentaciju o organizaciji i pripremama Protupožarnih namjenski organiziranih snaga OSRH za protupožarnu sezonu 2009.

Nakon prezentacije, potpredsjednica Vlade Adlešić obišla je Operativno vatrogasno zapovjedništvo, a njegov je zapovjednik predstavio organizacijsku strukturu Zapovjedništva (operativni sektor, sustave veza, plansko-logistički dio). U obilasku helikoptera, potpredsjednica je upoznala posadu helikoptera i bojnica Dijanu Doboš, jedinu ženu kopilota kanadera. Potpredsjednica Adlešić također je posjetila i Vatrogasno operativno središte Državne uprave za zaštitu i spašavanje, gdje je prezentaciju o radu središta i pripremama za protupožarnu sezonu 2009. održao pomoćnik GVZ-a za priobalje Tomislav Vuko.

U svom obraćanju nazočnima potpredsjednica Adlešić istaknula je kako je za PP sezonu osigurano dovoljno financijskih sredstava. "Bez obzira na stanje recesije, financijska sredstva za uspješnu provedbu PP sezone su osigurana, a sve s ciljem da se maksimalno osigura sigurnost građana i da tekuća turistička sezona bude uspješno provedena i sigurna u zaštiti od požara", izjavila je potpredsjednica Adlešić.

Na pitanje predstavnika medija o spremnosti zrakoplova za PP sezonu, državni tajnik MORH-a Raboteg odgovorio je da će u lipnju u pripravnosti biti svih pet kanadera i šest Air tractora. Naglasio je da će hangar u ZTZ-u dobiti međunarodni certifikat za održavanje zrakoplova. OJI

DUPIN UNDOF 2009-1

U Pomorskoj bazi "Sv. Nikola" - Lora tijekom svibnja održana je situacijska vježba DUPIN UNDOF 2009-1 s ciljem završne pripreme i provjere obučenosti nominiranih kandidata vojnih policajaca HRM i HRZ i PZO za upućivanje u mirovnu misiju UNDOF (Sirija-Izrael) u sklopu 3. i 4. CROCON UNDOF. Situacijska vježba DUPIN UNDOF 2009-1 provedena je kroz sljedeće radne točke: obavljanje očevida prometne nesreće, nadzor prelaska pripadnika UNDOF-a preko zone razdvajanja i nadzor prometovanja m/v pripadnika UNDOF-a.

Vježba je provedena u skladu sa SOP UNDOF Military Police Instructions na engleskom jeziku. Situacijska vježba DUPIN UNDOF 2009-1 završni je dio

preduputne obuke nominiranih kandidata vojnih policajaca grana HRM i HRZ i PZO za upućivanje u mirovnu misiju UNDOF. Glavni provoditelj preduputne obuke bilo je Središte za obuku HRM "Petar Krešimir IV.", uz potporu i sudjelovanje ostalih sudionika preduputne obuke: Zapovjedništva HRM, postrojbi

HRM (Zapovjedna satnija ZHRM, Obalna straža, Bojna OSMiO, Pomorska baza Split), postrojbe Vojne policije HRZ i PZO, te Odjela VP GSOSRH. Svi polaznici preduputne obuke uspješno su završili vježbu, a time i preduputnu obuku za mirovnu misiju UNDOF.

Ključ uspješnog obučavanja bio je rad direktnom metodom tri dočasnička-instruktora, pripadnika 1. HRVCON UNDOF, koji su iznijeli vlastita iskustva iz vojnopolicijskog rada u misiji UNDOF. Svi sudionici preduputne obuke, od provoditelja do polaznika, složili su se da je taj oblik funkcionalnog obučavanja za predstojeće zadaće u mirovnoj misiji UNDOF najpovoljniji za nominirane kandidate vojne policajce. OJI

Seminar o smanjenju korupcije u SIGURNOSNOM SEKTORU

Vojarna "Vitez Damir Martić" u Raktju ugostila je 19. i 20. svibnja četrdesetak predstavnika državnih tijela i nevladinih organizacija te međunarodnih organizacija (NATO, UN, Vijeće Europe, Europska komisija, Svjetska banka...), koji su došli iz svih zemalja Jugoistočne Europe i drugih zemalja iz okruženja. Šarolik niz dužnosnika i stručnjaka okupio se s jednim ciljem - raspraviti fenomen korupcije u javnim institucijama s osobitim osvrtom na sigurnosni sektor, uz istodobnu razmjenu različitih motrišta i iskustava te poticanje regionalne suradnje u suzbijanju i prevenciji toga iznimno štetnog fenomena - korupcije. Međunarodnu konferenciju "Izgradnja integriteta i smanjenje korupcije u sigurnosnom sektoru" organizirao je RACVIAC i Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI), uz potporu Transparency Internationala i UN-ova Ureda za drogu i kriminal.

S obzirom na to da je korupcija danas označena kao jedan od najvećih društvenih problema u Republici Hrvatskoj, organizacija takvog skupa u našoj zemlji dobiva još veću važnost, što dokazuje i snažna potpora hrvatske Vlade. Naime, službeno otvaranje događaja, nakon uvodnih riječi direktora RACVIAC-a Nedžada Hadžimusića i predsjedavajuće RAI-ja Vesne Ratković, pripalo je Marini Dujmović – Vuković, državnoj tajnici u Ministarstvu pravosuđa RH. Ona je jasno povezala europsku budućnost naše zemlje s nultom tolerancijom prema problemu korupcije. Dodala je da je korupcija fenomen koji nije karakterističan samo za jednu državu ili regiju, naglašavajući visoku razinu i važnost Konferencije.

Između ostalih, prvog dana Konferencije predavanja su održali Josip Kregar, dekan Pravnog fakulteta u Zagrebu, i Miklos Marschall, regionalni direktor Transparency Internationala za Euro-

pu i Središnju Aziju. Prvi dan je bio posvećen korupciji u regiji, percepciji korupcije, detektiranju i istraživanju korupcije, prevenciji, konvenciji UN-a protiv korupcije, transparentnosti borbe protiv korupcije, te ulozi državnih tijela s naglaskom na parlamente.

Drugi dan je bio posvećen ponajprije sigurnosnom sektoru, pa se govorilo o stavovima i mjerama NATO-a i njegovih članica, kao i Europske unije, kontroli granica... Osobito je zanimljiv bio dio o konkretnim strategijama protiv korupcije što ih provode zemlje Jugoistočne Europe.

Bitno je naglasiti da je svako predavanje bilo popraćeno raspravama i razmjenama različitih iskustava, što je i bila svrha Konferencije. Kao što je rečeno, korupcija i borba protiv korupcije nikada ne mogu biti problem samo jedne države, organizacije, pa i regije...
D. VLAHOVIĆ

Izložba akvarela u Galeriji "ZVONIMIR"

"Duh hrvatskog naroda uvijek se izražavao u njegovoj kulturi", rekao je zapovjednik HKoV-a general-pukovnik Mladen Kruljac otvarajući 25. svibnja u MORH-ovoj Galeriji "Zvonimir" izložbu akvarela bojnice Kate Jelovčić. Izložba je priređena u povodu obilježavanja Dana Oružanih snaga i Dana Hrvatske kopnene vojske, a bojnica Jelovčić svoje je istinsko likovno umijeće predstavila na više od sto izloženih akvarela. "U Domovinskom ratu je stvarala slobodu, a likovnim izražajem stvara djela koja su izraz njezine ponosne i stvaralačke slavonske duše", rekao je general Kruljac, koji je bojnici Jelovčić, koja je kao dragovoljka Hrvatskoj vojsci pristupila već na samim počecima Domovinskog rata, bio ratni zapovjednik. Odvažno je, napomenuo je general Kruljac, u ratno vrijeme kročila u vojnički život, a danas je priznata likovna umjetnica. Svečanost otvorenja izložbe, uz brojne posjetitelje, glazbenim su nastupom uveličali Brass kvintet Orkestra OSRH-a i Katarina Zelić, violinistica, uz pratnju Beti Mikulić na klavijaturama. O nastajanju akvarela Kate Jelovčić govorila je ravnateljica Staroslavenskog instituta, Marica Čunčić. Dosad

je bojnica Jelovčić izlagala na tri samostalne i više skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu, te sudjelovala u više kolonija i dobrotvornih akcija. Svi koji žele provesti ugodne trenutke uz motive mrtve prirode, dalmatinskih krajolika, slavonske ravnice... što ih je Kata Jelovčić suptilno prenijela na platno, izložbu mogu razgledati do 9. lipnja.
L. PARLOV

APACHE DOBIVA NOVI MOTOR

Američki proizvođač zrakoplova tvrtka Boeing nedavno je objavio da u sklopu modernizacije Block III borbenih helikoptera AH-64 Apache počinje s integriranjem nove pogonske skupine. Riječ je o tubovratilnim motorima General Electric 701D, jakosti 3400 KS što je nekih 20 posto više snage u odnosu na dosadašnje motore jakosti 2830 KS. Uz to, Boeing najavljuje ugradnju i drugih pratećih pod-sustava pogonske skupine, što se posebice odnosi na sustav transmisije.

Prema najavama Boeinga prva, zemaljska testiranja helikoptera s novim motorima i transmisijom trebala bi započeti tijekom ljeta ove godine, a ovisno o uspje-

hu zemaljskih testiranja prvi probni let bi mogao biti obavljen početkom jeseni ove godine. Ugradnja novih motora na Apache je vrlo važna, posebice zbog toga što je u sklopu Block III modernizacije, koja je značila ugradnju novog paketa avionike

i novog radarskog sustava, posljedično došlo do narušavanja letnih sposobnosti Apache, što bi se s novom pogonskom skupinom trebalo dobrim dijelom kompenzirati.

I. SKENDEROVIĆ

TANJI PRO TREK

Casio je predstavio novi sat iz serije Pro Trek. To je model PRW 2000, a tvrtka navodi kako je riječ o najtanjem multifunkcijskom tzv. outdoor satu. PRW 2000 ima, uz uobičajene funkcije svakog digitalnog sata, ugrađen kompas, barometar/visinomjer i termometar. Smješten je u tanje kućište nego njegov prethodnik PRW 1300. Kućište je debelo 11,3 mm, a tri su senzora konstruktori uspjeli smjestiti unutra primjenom nove napredne tehnologije proizvodnje temeljne ploče sata s većom gustoćom komponenti po jedinici površine, miniaturizacijom elektroničkih komponenti i novim senzorom za mjerenje atmosferskog tlaka zraka. Konstruktori su se posebno potrudili da sat bude udoban na ruci, da ima velike gumbе koji omogućavaju rad i u rukavicama, a da zaslon bude velik i čitljiv. Uz plastičnu, postoji i inačica od titana.

M. PETROVIĆ

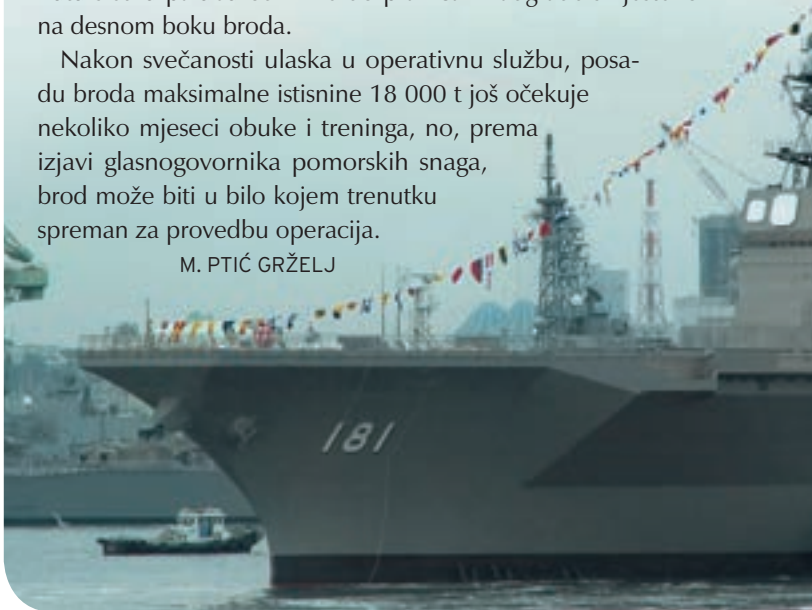
Foto: Casio

RAZARAČ - NOSAČ HELIKOPTERA HYUGA UŠAO U AKTIVNU SLUŽBU

Japanske pomorske samoobrambene snage su sredinom ožujka ove godine u brodogradilištu tvrtke IHI Marine u Yokohami uvele u aktivnu službu novi brod klase Hyuga označen DDH 181. Prvi od trenutno dva planirana broda klasificirana su kao brodovi-razarači koji nose helikoptere a namijenjeni su protu-podmorničkoj borbi te humanitarno-logističkoj potpori. Svojim vanjskim odlikama Hyuga ima određene sličnosti s nosačem zrakoplova ili desantnim ratnim brodom, uključujući neprekidnu sletnu palubu od krme do pramca i nadgrađe smješteno na desnom boku broda.

Nakon svečanosti ulaska u operativnu službu, posadu broda maksimalne istisnine 18 000 t još očekuje nekoliko mjeseci obuke i treninga, no, prema izjavi glasnogovornika pomorskih snaga, brod može biti u bilo kojem trenutku spreman za provedbu operacija.

M. PTIĆ GRŽELJ

TREĆA SERIJA FREGATA KLASE TALWAR?

Prema posljednjim izvješćima, Rusija i Indija pregovaraju o trećoj seriji fregata Talwar (Projekt 1135.6) naoružanih vodenim projektilima, bez obzira na brojne poteškoće prilikom gradnje druge serije od tri fregate, koje je Indija naručila u 2006. Prema navodima glavnog izvršnog direktora ruske državne vojne agencije za izvoz opreme Rosoboronexport, mnoge poteškoće na drugoj seriji fregata su proizašle iz taktičko-tehničkih zahtjeva indijske mornarice za ugradnjom modernih oružanih i elektroničkih sustava, ali i zbog povećanja troškova gradnje a time i prekoračenjem predviđenih sredstava. Drugu seriju fregata

klase Talwar odlikuju male značajke zamjetljivosti, a opremljene su novim ruskim protubrodsko-podmorničkim krstarećim projektilima Klub-N ASCM 3M-54E1 (NATO oznaka SS-N-27) te 8-cijevnim raketnim sustavom za njihovo okomito lansiranje. Drugi raketni sustav, Uragan 9M38 (izvozna oznaka Shtil), namijenjen je protuzračnoj obrani. Projektili Uragan slični su američkim protuzračnim projektilima Standard te se smatraju jednim od najdjelotvornijih protuzračnih projektila srednjega doseg. Fregate klase Talwar nose 24 projektila Uragan.

M. PTIĆ GRŽELJ

RUČNI GPS

Američka tvrtka Getac, iz Lake Foresta u Kaliforniji, predstavila je novi GPS uređaj PS535F, koji je opremljen dodatnim funkcijama pa se može smatrati višenamjenskim ručnim računalom s jakim navigacijskim mogućnostima. Pokreće ga procesor Samsung 2450 radne frekvencije 533 MHz. Ima ugrađenih 128 MB radne memorije, a za spremanje podataka još 2 GB Flash NAND memorije. Podaci se prikazuju na kolor zaslonu osjetljivom na dodir, dijagonale 8,9 cm, a računalo radi na operativnom sustavu Windows Mobile 6.1. Uz GPS prijamnik PS535F ima i digitalni kompas i visinomjer. Od ostale opreme tu je i fotoaparata razlučivosti 3 MP i potpora za bežične komunikacijske protokole Bluetooth V2.0 i 802.11b/g. Ugrađena baterija omogućava osam sati rada, a moguće je naručiti i inačicu s naprednim LCD zaslonom s poboljšanim kontrastom i čitljivošću na izravnu Sunčevu svjetlu.

M. PETROVIĆ

Foto: Business Wire

GEMINI ZA NADZOR PAKETA

American Science and Engineering, jedan od vodećih proizvođača nadzornih sustava baziranih na tehnologiji X zraka, predstavio je nove modele postojećeg sustava Gemini. Dosadašnjem Gemini 6400 pridružili su se Gemini 7555 i Gemini 100100. Riječ je o sustavima pogodnim za postavljanje na razna mjesta, od poštanske službe, aerodroma, ulaza u važne institucije do bilo kojega drugog sigurnosno osjetljivog područja. Može pregledati pisma, pakete, kutije, prtljagu i slične objekte koji bi mogli skrivati neku zabranjenu tvar. Gemini rabi dvije metode rada pa operater sliku gleda na dva zaslona, a zahvaljujući fizikalnim razlikama primijenjenih tehnologija moguće je postići znatno precizniji pogled sa samo jednim prolazom. Sustav omogućava otkrivanje metalnih i nemetalnih ilegalnih materijala. Može se dobiti s radnim tunelom u tri dimenzije.

M. PETROVIĆ

Sigurnost ima budućnost

Kad se radi o složenim sustavnim rješenjima za oružane zračne snage, pravi smo partner za Vas. Našim klijentima pružamo podršku prvoklasnom kvalitetom i inovativnim tehnologijama. U potpunosti razumijemo Vaše zahtjeve i Vaše okruženje te mislimo i djelujemo u Vašim dimenzijama.

EADS Defence & Security – Networking the Future

www.eads.com

QUADROPTERI - NOVA POMOĆ U KATASTROFAMA

Nakon raznih nesreća i katastrofa, poput kemijskog incidenta ili potresa, svaki trenutak je važan posebice u borbi za preživjele i njihovo izvlačenje. Da bi se barem dijelom olakšalo traganje za unesrećenim osobama, njemački istraživački institut Fraunhofer Institute for Information and Data Processing IITB iz Karlsruhea krenuo je u razvoj mini bespilotne letjelice, koju su nazvali Quadrocopter.

Posebnost Quadrocoptera nisu njegove dimenzije (dijametar letjelice je jedan metar), ni mogućnost nošenja različitih senzora (TV i IC-kamera, laser za razna mjerenja, senzor za otkrivanje opasnih tvari), ili pad nošenje datalinka za prijenos podataka do zemaljske postaje, nego je velika posebnost Quadrocoptera softver koji razvijaju njemački znanstvenici. Naime, Qua-

drocopter je svojim malim dimenzijama predviđen za slanje u unutrašnjost raznih ruševina da bi mogao pomoći oko dijagnosticiranja fizičkog stanja ruševina, odnosno oko pozicije unesrećenih osoba.

Znanstvenici Fraunhofer Instituta zamisljaju da bi se Quadrocopteri trebali na zadaću slati u skupini od četiri letjelice, pri čemu bi istodobno svaka od njih samostalno odrađivala zasebnu zadaću. Jedna letjelica bi se bavila dijagnosticiranjem fizičkog stanja ruševine, druga lociranjem unesrećenih osoba, treća razmatranjem puta za evakuaciju, četvrta za dijagnosticiranje stanja raznih instalacija u zgradi, itd.

Uz to softver eliminira potrebu za više operatera za svaku bespilotnu letjelicu zasebno: dovoljna je jedna osoba za upravljanje. Softver letjelicama

omogućava umreženo djelovanje, odnosno mogućnost njihove samostalne koordinacije s ostalim letjelicama što pokazuje njegovu svojevrsnu umjetnu inteligenciju. Znanstvenici Fraunhofer Instituta očekuju da bi se rad na prototipu Quadrocoptera mogao završiti tijekom 2010. godine.

I. SKENDEROVIĆ

Nakon bačenih nuklearnih bombi na Hirošimu i Nagasaki, nitko nije mogao predvidjeti kakve će posljedice na međunarodne odnose i budućnost ratovanja imati razvoj nuklearnog oružja

EKOLOŠKE POSLJEDICE ograničenog nuklearnog sukoba (I. dio)

Od samog je početka bio vidljiv golemi razarajući potencijal nuklearnih bombi i strašne posljedice radijacije s kojima je bili suočeno japansko stanovništvo u kontaminiranim područjima. U kolovozu 1949., Sovjeti su na iznenađenje Amerikanaca u Semipalatinsku testirali svoje prvo nuklearno oružje. Nakon što je monopol na nuklearnu tehnologiju razbijen, ubrzo će nuklearnu bombu razviti Velika Britanija 1952. godine, Francuska 1960. godine, zatim Kina 1964. godine, a 1974. godine Indija je u Pokhranu testirala nuklearno oružje i time postala prva zemlja izvan Vijeća sigurnosti UN-a koja je

razvila nuklearnu bombu. Događaji za vrijeme Kubanske krize pokazali su da je opasnost od nuklearnog rata realnija nego što želimo misliti, te da izbijanje takvog sukoba ne smijemo isključiti iako bi on rezultirao golemim civilnim žrtvama i katastrofalnim posljedicama za biosferu.

Naime, u svibnju 1962. SSSR je kao odgovor na postavljanje američkih raketa Jupiter u Turskoj, postavio nuklearne rakete srednjeg dometa na Kubi, udaljenoj samo 140 km od američkog kopna. Nakon što su američki izvidnički avioni U-2 otkrili sovjetske vojne instalacije, u listopadu 1962. američki

predsjednik Kennedy odlučio se za pomorsku blokadu Kube. S obzirom na to da su vojni savjetnici u američkoj administraciji zahtijevali vojnu invaziju na Kubu, možemo reći da je za vrijeme Kubanske krize, koja je trajala 38 dana, postojala realna mogućnost izbijanja nuklearnog sukoba i potpunog istrebljenja ljuske vrste. Kriza je na kraju riješena diplomatskim putem: Hruščov se obvezao povući sovjetske rakete s Kube, a Kennedy se obvezao poštivati nepovredivost kubanskog teritorija te u tajnosti povući američke rakete iz Turske. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojn timer.hr)

SREDNJA KLASA - KLJUČ GLOBALNE STABILNOSTI?

Uzburkana masa pokreće se naprijed - natrag, podižući ruke iznad glave..., kamere mobilnih telefona fotografiraju nastup poznatih brazilskih samba bendova. Ovo je slika koja se može vidjeti subotom navečer, u bilo kojem latinskoameričkom velikom gradu. Ali ovo je Paraisopolis, jedno od ozloglašениh, kriminalom opustošenih sirotinjskih predgrađa (favela) Sao Paula. U Paraisopolisu živi između 50 000 i 80 000, a možda i više stanovnika. Mnogo ljudi stiješnjeno na malo prostora, manjak novca i redovitih zaposlenja načinili su od favela kao što je Paraisopolis opasno mjesto, prožeto kriminalom i nasiljem. No vremena se, izgleda, polagano mijenjaju.

Casas Bahia, veliki brazilski trgovački lanac tehničke robe, otvara prvu prodavaonicu u *faveli* u kojoj se prodaju televizijski aparati, perilice rublja i hladnjaci. I to u naselju, koje na prvi pogled nema ni tekuće vode ni struje. No, i u tom naselju polagano stasa nova brazilska srednja klasa.

Ipak, unatoč vidljivom siromaštvu, među kolibama se naziru trokatnice, zidani objekti, satelitski tanjuri po kositrenim krovovima nisu više rijetkost. U novoj prodavaonici, Brazilci bez postojećih bankovnih računa - raznih zanimanja: vodoinstalateri, prodavači, sobarice - naguravaju se kako bi dobili kredit i mogućnost obročne otplate. U zemlji bez kreditne povijesti, kreditni je sustav težak i nezgrapan: djelatnici propituju kupce o financijskim kvalifikacijama i platežnim sposobnostima te im daju gomile obrazaca koje moraju potpisati (npr. da se omogućiti odgoda realizacije naplate čekova), prije nego kupe željeno i odu svojim kućama. Sve to manje-više i funkcionira. Zamalo sve što stanovnici Paraisopolisa imaju kupljeno je po takvom ili sličnom modelu otplate. To, iako malo drukčije nego u razvijenom svijetu, predstavlja kupovinu za srednju klasu novorastućih tržišta.

S globalnom ekonomijom, koja se suočava s najvećom recesijom od 1930-ih, Svjetska banka smatra da će biti potreban novi pokretač rasta privatne potražnje dok u isto vrijeme, među brzorastućom srednjom klasom u zemljama u razvoju, stasaju potencijalni kandidati s još uvijek uvelike neiskorištenim potencijalom. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Prvi put u povijesti više od pola svijeta pripada srednjoj klasi i to zahvaljujući brzom rastu zemalja u razvoju

MOBILNE SATELITSKE KOMUNIKACIJE

Zapovjednici na bojištu oduvijek su željeli dvije stvari: informacije i dobre komunikacije. Vojvoda od Wellingtona navodi da se “umjetnost ratovanja sastoji od saznavanja onoga što je s druge strane brda”, a oslanjao se na skupinu probranih pobočnika da bi dobio istinsku sliku bojišnice i da bi bio siguran da su njegove zapovijedi propisno shvaćene i provedene

Admiral Nelson uvijek je žudio za dodatnim fregatama - i to za izviđanje i komunikaciju. Povijesno gledajući, kapacitet komunikacijskih sustava podupirao je značenje zapovijedanja i nadzora (C2) te količinu obavještajnih podataka dostupnih zapovjedniku. Tehnološki razvitak u komunikacijama doveo je signalni semafor, pomorske signalne zastavice, heliograf, telefon i radiouređaj, a svi su smišljeni da bi podupirali predračunalne C2 sustave bazirane na papirnatim kartama i pisanim (tipkanim) zapovijedima.

Digitalno doba preokrenulo je sve. Goleme količine informacija mogu biti

dostupne modernim zapovjednicima čak i na nižim taktičkim razinama. Na taj način moguće je vidjeti “što je na drugoj strani brda” pomoću informacija koje se dostavljaju automatski, brzo i točno. U konačnici, značenje C2 se promijenilo. Nekada smo imali kartu i olovku, a sada imamo digitalnu kartu koja pokazuje lokacije uz minimalno kašnjenje podataka. To je situacija koja prije nije bila zamisliva i moguća, a da ne spominjemo pristup bazama podataka te videu u realnom vremenu za željeni cilj operacije.

Pristup toj razini informacija jedan je od temeljnih elementa centraliziranih mrežnih operacija - ta je filozofija trenu-

tačno u žarištu moderne vojne doktrine. Primjena naprednih sustava i centraliziranih mrežnih operacija sve je češća u stvarnosti. Čitav je koncept temeljen na mogućnosti prosljeđivanja podataka gotovo do svih dijelova bojišnog prostora, dijeleći rezultate koji prožimaju obavještajne i nadzorne službe, praćenje ciljeva i izviđanje (ISTAR) te uspostavljanju brzog i preciznog odziva na tako prikupljene podatke. No, to sve zahtijeva visoke kapacitete komunikacija sposobne prenijeti mnoštvo podataka u realnom vremenu ili uz minimalno kašnjenje. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojnici.hr)

Pripremio Igor KAUCKI

Ka-52 ZA SPECIJALNE OPERACIJE

Borbeni helikopter Ka-52 dobar je primjer kako je raspad Sovjetskog Saveza utjecao na usporavanje, a počesto i na zaustavljanje, razvoja borbenih sustava pokrenutih potkraj sedamdesetih ili tijekom osamdesetih godina XX. stoljeća. Ka-52 je nastao na osnovama revolucionarnog jurišnog helikoptera Ka-50, čiji je prototip prvi put poletio sredinom 1982. (o čemu će biti više riječi u drugom dijelu teksta).

Kako je Ka-50 obilovao novim, moglo bi se reći revolucionarnim rješenjima (između ostalog bio je prvi jurišni helikopter jednosjed), privukao je veliku pozornost stručnjaka. Međutim, ubrzo se pokazalo da je konfiguracija jednosjeda ipak bila preoptimistična. Zbog toga je 1994. započeo razvoj dvosjedne inačice označene kao Ka-52. Javnosti je, u obliku makete, Ka-52 prvi put prikazan godinu dana poslije na Pariškoj zrakoplovnoj izložbi. Prvi je prototip dovršen u prosincu 1996., a prvi je let obavio 25. lipnja 1997. Iako je helikopter zadovoljio zahtjeve ruskog ratnog zrakoplovstva, zbog nedovoljnih proračunskih sredstava narudžba je stalno odgađana. U međuvremenu je Kamov nastavio razvijati helikopter, opremajući ga novim sensorima i oružjima, da bi ga održao konkurentnim i s najvećim konkurentom Mi-28, ali i da bi očuvao mo-

gućnost izvoza. Na njihovu žalost, rusko je zrakoplovstvo odugovlačilo s prvom narudžbom, što je odbijalo sve moguće kupce.

Nagli porast naftnih prihoda u zadnjih pet godina omogućio je ruskoj vladi da odvoji i veća sredstva za oružane snage, pa je tako nešto novca odobreno i za početak nabave Ka-52. Tako je serijska proizvodnja za potrebe sovjetskog ratnog zrakoplovstva pokrenuta u listopadu 2008. u tvornici Progres u Arsenjevu. Službena dozvola za početak izvidničko-jurišne inačice odobrena je nakon što je rusko ratno zrakoplovstvo dobilo prvi predprodukcijski primjerak (zrakoplov Br. 3). Četiri mjeseca prije prva testiranja su obavljena na zrakoplovu Br. 2 (serijske oznake 062). Još prije toga Progres je u svojim pogonima napravio prvi prototip 061, koji će zajedno s 062 biti predan u evaluacijsko središte ruskog ratnog zrakoplovstva u Toržoku da bi se ispitale mogućnosti uporabe različitog oružja. U skladu s tradicijom sovjetskog ratnog zrakoplovstva, koja je bitno drukčija od zapadne tradicije, isporuka prvog serijskog primjerka planirana je za ovu godinu, bez obzira na rezultate ispitivanja u Toržoku. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Početak serijske proizvodnje Ka-52 vjerojatno je prešao i zadnju zapreku pred početak procesa uvođenja u operativnu uporabu u ruskom ratnom zrakoplovstvu

Pakistanska ratna mornarica, poznata i kao Pak Behria, odgovorna je za obranu nacionalnih interesa uzduž 1046 km dugačke pakistanske obale na Arapskom moru. Svoj Dan mornarice Pakistan slavi 8. rujna, u spomen na operaciju Dwaraka - borbeni uspjeh u ratu protiv Indije, još tamo davne 1965. godine

PAKISTANSKA RATNA MORNARICA (I. dio)

Nastanak pakistanske ratne mornarice usko je povezano s raspadom kolonijalnog britanskog imperija na indijskom podkontinentu. Realnosti tadašnje geopolitike doveli su do proglašenja neovisnosti novih država, Indije i Pakistana 14. kolovoza 1947. Tadašnji AFRC (Armed Forces Reconstitution Committee) – odnosno Komitet za razdruživanje vojnih snaga razdjelio je između ostalog i tadašnju RIN (Royal Indian Navy) između novoosnovanih država. U toj podjeli RPN (Royal Pakistan Navy) dobila je dvije fregate, dvije korvete, četiri lovca mina, četiri minopolagača, dva transportna broda i nekoliko lučkih remorkera. Sve u svemu početno brojno stanje RPN-a iznosilo je tek 3580 ljudi (180 časnika i dočasnika te

3400 mornara). Već iste godine došlo je do prvog oružanog sukoba između dviju zemalja u kojem nisu sudjelovale njihove ratne mornarice jer su borbe bile ograničene isključivo na kopnene operacije. Godine 1956. proglašena je Islamska Republika Pakistan. Naziv "kraljevska" (Royal) izbačen je iz službenog naziva mornarice koja je postala PN (Pakistan Navy) – Pakistanska ratna mornarica. U veljači 1956. britanska vlada odobrila je isporuku nekoliko rabljenih ratnih brodova Pakistanu. Ta isporuka uključivala je jednu krstaricu i pet razarača. Ti su brodovi bili plaćeni iz američkog programa vojne pomoći. Već sljedeća veća nabava ratnih brodova od 1956. do 1963. (dva razarača, osam obalnih protuminskih

brodova i flotni tanker) dobivena je kao izravni rezultat pakistanskog članstva u tada osnovanim SEATO i CENTO vojnom paktu. Nakon stjecanja neovisnosti, PN je aktivno sudjelovala u pomorskom dijelu ratnog sukoba protiv susjedne Indije. Tijekom 1965. godine PN je bio umiješan u indijsko-pakistanski rat u kojem je izveo prvu ofenzivnu operaciju strateškog značaja. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

LAKI IZVIDNIČKI TENK PANZERKAMPFWAGEN II

Ured za nabavu (Waffenamt) donio je odluku o početku projektiranja lakog izvidničkog vozila na gusjenicama u srpnju 1934. Landwirtschaftlicher Schlepper 100 (LaS 100). Novo je vozilo označavano i kao 2 cm MG Panzerwagen i kao VK 622 (Versuchkraftfahrzeug 622). S obzirom na to Panzerkampfwagen I (vidi Hrvatski vojnik br. 240) prvobitno bio namijenjen isključivo za obuku posada, Panzerkampfwagen II je trebao biti prvi laki izvidnički tenk njemačke kopnene vojske. Za naoružanje je odabran automatski top kalibra 20 mm koji je mogao ispaljivati i potkalibarne probojne granate. Kako je naglasak bio na pokretljivosti, masa novog tenka nije smjela biti veća od 10 tona. Do početka 1935. više je tvrtki dostavilo svoje prijedloge. Tako su Krup AG, i Daimler-Benz AG dostavili idejna rješenja kompletnog tenka, dok su MAN i Henschel und Sohn AG dostavili prijedloge samo za osnovno vozilo bez kupole. Iako se nadao da će dobiti prednost te je prvi predstavio svoj prijedlog, Krupp je i prvi otpao. Zbog toga su njegovi stručnjaci odlučili da će žurno razraditi novi prijedlog, ali tako da će kombinirati podvozje MAN-a i tijelo Daimler-Benz. U rujnu 1935. započelo je testiranje prvog prototipa napravljenog od običnog čelika.

Ukupno je napravljeno 10 prototipova LaS 100, kojima je oznaka naknadno promijenjena u Ausf a1. Od kraja 1935. do svibnja 1936. MAN je proizveo 10 tenkova Ausf a1. Potom je oznaka konačno promijenjena u Panzerkampfwagen II (Sd.Kfz.121).

Iako je Panzerkampfwagen II bio veći od Panzerkampfwagen I, ipak je bio laki tenk kojemu glavna zadaća nije trebala biti borba već izvidanje. Međutim, zbog nenadanog kašnjenja u razvoju i početku serijske proizvodnje srednjih borbenih tenkova Panzerkampfwagen III i Panzerkampfwagen IV, Panzerkampfwagen II je kao privremeno rješenje dodijeljen borbenim postrojbama oklopnih snaga. Iako je imao znatno bolje naoružanje u odnosu na Panzerkampfwagen I, ni Panzerkampfwagen II nije se pokazao ništa učinkovitiji u borbenim djelovanjima, što ne čudi s obzirom na to da nije ni bio namijenjen za borbeno djelovanje. Zbog problema s proizvodnjom Panzerkampfwagen III i Panzerkampfwagen IV, Panzerkampfwagen I i II su bili glavni borbeni tenkovi njemačkih oklopnih snaga sve do sredine 1941. godine. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojn timer.hr)

Iako se u literaturi često može naći podatak da je Panzerkampfwagen II razvijen kao zamjena za Panzerkampfwagen I, to nije točno. Dok je ovaj drugi trebao biti tek, školski tenk Panzerkampfwagen II je od početka razvijan kao izvidničko vozilo

Vojni udar skupine egipatskih časnika prisilio je u srpnju 1952. kralja Faruka I. na abdikaciju. Nakon godinu dana formalne vladavine njegova maloljetnog sina, ukinuta je monarhija i proglašena republika. Puč u Egiptu poslužio je kao model vojnim elitama u više arapskih zemalja: one su po sličnom obrascu smijenile svoje monarhe

EGIPAT 1952.

Kralj Faruk I. (u sredini). Nezadovoljstvo njime se na kraju proširilo na vojne krugove i artikuliralo u Pokret slobodnih časnika

Egipat je nakon 1882. bio britanski protektorat, a nakon 1922. nezavisna kraljevina premda uza snažnu britansku vojnu i političku nazočnost, te je do 1956. uključivao i današnji Sudan. Poraz arapskih vojski, među kojima i egipatske, u prvom izraelsko-arapskom ratu 1949. srušio je nade u svearap-

sko ujedinjenje te doveo do političkih previranja i krupnih promjena u arapskim zemljama. U Siriji je u ožujku 1949. izveo vojni udar pukovnik Husni al-Zaim, čiji je režim srušen u kolovozu iste godine novim vojnim udarom. Jordanskog kralja Abdulaha u srpnju 1950. ubile su palestinske izbjeglice,

nezadovoljne potpisivanjem primirja s Izraelom. Politički potresi nisu mogli zaobići ni Egipat.

Razdoblje nemira

Egipatski kralj Faruk I. na prijestolje je došao 1936. Iako je isprva uživao popularnost, postupno ju je izgubio.

Tijekom II. svjetskog rata simpatizirao je Njemačku pa je Egipat, unatoč britanskoj nazočnosti, ostao neutralan u ratu do 1945. Osim za promašaje u vođenju rata u Palestini i neuspjeh u sprečavanju proglašenja Izraela, u javnosti je Faruk I. optuživan za korupciju i neučinkovitu vladavinu te podilaženje Britancima. U siječnju 1952. britanska je vojska razoružala egipatske policijske snage u Ismailiji. Tom prilikom ubijeno je četrdesetak egipatskih policajaca, što je izazvalo bijes egipatske javnosti. Sljedećeg dana u Kairu su izbile masovne demonstracije u kojima su napadnuti britanski gospodarski ciljevi. Kralj Faruk I. tijekom proljeća iste godine nije uspijevao pronaći rješenje za nemire, već je nizom kratkotrajnih vlada pokušao uvesti red u zemlji.

Nezadovoljstvo se postupno proširilo na vojne krugove te je naposljetku artikulirano u skupini mlađih časnika egipatske vojske. Kao pripadnici Pokreta slobodnih časnika odlučili su preuzeti vlast u zemlji. Časnici su bili predvođeni vojnim instruktorom s vojne akademije u Kairu, Gamalom Abdelom Naserom. No, formalni vođa vojnog udara bio je ugledni general Muhamed Nagib. Naser je zahvaljujući svom vojnom položaju od 1949. okupljao časnike koji su bili nezadovoljni tadašnjim vojnim i političkim položajem Egipta te je u ljeto 1952. procijenio da je nezadovoljstvo monarhijom u egipatskoj javnosti doseglo kritičnu razinu.

Nagib (lijevo) i Naser bili su predvodnici vojnog udara

Ujutro 23. srpnja 1952. Naser se obratio egipatskoj javnosti putem radio-postaje i objasnio razloge vojnog udara te političke ciljeve pučista. Sljedećeg dana egipatska je vojska okupirala Aleksandriju, u kojoj se nalazila Farukova palača Montaza. Suočen s gubitkom vlasti, kralj je pokušao zatražiti pomoć od SAD-a a potom neuspješno brodom napustiti zemlju. Vlast je preuzelo četrnaesteročlano Revolucionarno vijeće pod Nagibovim predsjedanjem. Osim devet pripadnika Pokreta slobodnih časnika, vijeće je uključivalo i civilne osobe. Pitanje što sa svrgnutim Farukom pokazalo se ozbiljnim problemom među pučistima. Jedna struja časnika tražila je

Naser je do smrti 1970. ostao važna figura arapskog identiteta i neformalni panarapski vođa

njegovu egzekuciju kriveći ga za vojni poraz i za korupciju. Rješenje je pronađeno u prisiljavanju Faruka na abdikaciju, a za novog kralja proglašen je njegov šestomjesečni sin Fuad II., premda je zemljom de facto vladalo vojno vijeće. Bivši kralj odlazi u progonstvo u Italiju i tu ostaje do kraja života, 1965.

Političke posljedice

U lipnju 1953., nakon 150 godina, srušena je monarhija i vladavina dinastije Muhameda Alija te proglašena republika. Padom egipatske monarhije nastupila je prekretnica i u međunarod-

General Nagib bio je samo formalni vođa udara i naposljetku je Naser preuzeo čelnu ulogu

nim odnosima na Bliskom istoku, jer je Egipat napustio dotadašnju prozapadnu politiku i krenuo samostalnim smjerom. Dolaskom Nasera na čelo vojnog režima u travnju 1954., nakon razdoblja sukobljavanja s Nagibom, novi smjer egipatske vanjske politike dobio je jasnije obrise okretanjem prema SSSR-u. Istodobno je puč u Egiptu poslužio kao uzor vojnim elitama u više arapskih zemalja: one su po sličnom obrascu smijenile monarhije u svojim zemljama.

Odnosi Egipta s Izraelom pedesetih godina ostali su napeti, a Izrael je pokrenuo i niz terorističkih akcija na egipatskom tlu koje su Kairo trebale politički diskreditirati u očima Zapada. London je 1954., nakon 72 godine vojne nazočnosti, pristao na potpuno povlačenje svojih vojnika iz Egipta, što je i dovršeno u lipnju 1956. Zaoštavanje odnosa sa zapadnim zemljama dostiglo je vrhunac u srpnju iste godine egipatskom nacionalizacijom Sueskog kanala, što se opravdavalo potrebom pronalaznja izvora financiranja za gradnju Asuanske brane. Rezultat je bio zajednička vojna akcija Velike Britanije i Francuske, kojoj se pridružio i Izrael. Njome se pokušao srušiti Naserov režim. No, premda vojno poražen, Naser je nakon povlačenja dobio značajan međunarodni ugled te do smrti 1970. ostao važna figura arapskog identiteta i neformalni panarapski vođa. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Pojava višestranačja i ciljevi Srpske demokratske stranke (I. dio)

Proces demokratizacije društva i uspostave višestranačja u Hrvatskoj može se pratiti od početka 1989. godine. Tako se već 19. siječnja 1989. na Plješivici pokraj Samobora sastao inicijativni krug Hrvatskoga demokratskog zbora, iz kojega je izrasla Hrvatska demokratska zajednica (HDZ). Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu održana je 2. veljače 1989. Osnivačka skupština Udruženja za jugoslavensku demokratsku inicijativu (UJDI), za čijeg je predsjednika izabran ekonomist Branko Horvat (Udruženje je odustalo od stranačke registracije i sudjelovanja na izborima). Potom je 20. svibnja 1989. u Zagrebu održana Osnivačka skupština Hrvatskoga socijalno-liberalnog saveza (HSLs), prve opozicijske stranke u Hrvatskoj osnovane nakon II. svjetskog rata. Za predsjednika Savjeta HSLs-a izabran je Slavko Goldstein. U prostorijama NK Borac, u čuvenoj baraci na Jarunu, 17. lipnja 1989. utemeljena je Hrvatska demokratska zajednica (HDZ), a za njezina predsjednika izabran je umirovljeni general JNA i povjesničar dr. Franjo Tuđman. Do kraja godine (16. prosinca) u Zagrebu je utemeljena Socijaldemokratska stranka Hrvatske (SDSH), za čijeg je predsjednika izabran Antun Vujčić.

Nažalost, uspostavu višestranačja u Hrvatskoj pratili su pokušaji njezine opstrukcije i destabilizacije Hrvatske, koju su, uz upute iz Beograda i nazočnost profesionalaca iz Srbije, počeli provoditi ekstremisti među Srbima iz Hrvatske. Tako su u Kninu 28. veljače 1989., istodobno kad je održan i veliki miting Srba u Beogradu, Srbi iz Knina i okoliće protestirali zbog navodne "suradnje hrvatskih i slovenskih političara s albanskim separatistima". To je, zapravo, bio začetak pobune Srba u Hrvatskoj. Svoje prave namjere u Hrvatskoj velikosrpski ideolozi otkrili su na vjerskom (pravoslavnom) slavlju 9. srpnja 1989. kod crkve Lazarice na Kosovu polju nedaleko od

Knina, koje se pretvorilo u politički skup Srba iz Hrvatske i drugih republika. Na skupu su dominirala četnička obilježja i velikosrpske parole. Taj događaj odmah je osudilo Predsjedništvo Centralnog komiteta Saveza komunista Hrvatske (CK SKH) i Predsjedništvo SR Hrvatske kao iskazivanje srpskoga nacionalizma. Uhićenje 14 mitingaša u Beogradu je iskorišteno za propagandu kako Srbi u Hrvatskoj nemaju nacionalnih prava.

Pod utjecajem demokratskih promjena na XI. kongresu SKH, održanom od 11. do 13. prosinca 1989., tzv. liberalno-reformsko krilo u SKH zatražilo je uvođenje višestranačkoga političkog sustava te održavanje slobodnih izbora, a raspravljalo se i o budućem uređenju tadašnje jugoslavenske države. Ubrzo potom, 11. siječnja 1990., Sabor SR Hrvatske je na sjednicama Vijeća udruženog rada, Vijeća općina i Društveno-političkog vijeća donio *Ukaz o proglašenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana*, čime je omogućeno slobodno i dobrovoljno udruživanje građana u razne organizacije (političke, kulturne, znanstvene), te *Ukaz o proglašenju Ustavnog zakona o dopuni Ustavnog zakona za provođenje Amandmana XXVII do III na Ustav SRH*. Time je u Hrvatskoj praktično ozakonjen višestranački sustav. Uz spomenuto, donesena je i *Odluka da se pristupi raspravi o promjeni Ustava SRH*, s obzirom na to da "ustavnim promjenama treba stvoriti ustavne pretpostavke za daljnju demokratizaciju društva i izmjenu izbornog zakonodavstva u kojemu će se ostvariti potpune pravne garancije za jednakost građana i ravnopravnost svih političkih organizacija", a time i "ustavnopravne pretpostavke za potpunije funkcioniranje pravne države u uvjetima političke demokracije (...)".

U nastojanjima da zadrži zadobivenu političku prevlast u Predsjedništvu

SFRJ, srpska politička elita pokušavala je zaustaviti demokratske promjene u Jugoslaviji što su ih zagovarale slovenska i hrvatska vodstva. Politička razmimoilaženja dosegla su vrhunac na 14. izvanrednom kongresu Saveza komunista Jugoslavije (SKJ), održanom u Beogradu od 20. do 22. siječnja 1990. godine. Odlazak slovenske i hrvatske delegacije s Kongresa označio je kraj postojanja monolitne, centralizirane partijske organizacije, kakav je bio SKJ, a time i početak procesa raspada SFRJ.

Događaji na 14. izvanrednom kongresu dali su novi poticaj procesu demokratizacije hrvatskoga društva. Tako je već 5. veljače 1990. Republički sekretarijat za upravu i pravosuđe predstavnicima osam političkih stranaka u Hrvatskoj predao rješenja o registraciji, čime su u Hrvatskoj političke stranke i formalno legalizirane. Prvih osam registriranih stranaka bile su: Hrvatska demokratska stranka (HDS), Hrvatska demokratska zajednica (HDZ), Hrvatska kršćanska demokratska stranka (HKDS), Hrvatski socijalno-liberalni savez (HSLs), Radikalno udruženje za Sjedinjene Europske Države, Socijaldemokratska stranka Hrvatske (SDSH), Savez komunista Hrvatske (SKH) i Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske (SSRNH). Do 9. travnja u Republičkom sekretarijatu za upravu i pravosuđe bile su registrirane ukupno 33 stranke. Među njima je bila i Srpska demokratska stranka (SDS), osnovana 17. veljače 1990. u Kninu, s predsjednikom akademikom psihijatrom Jovanom Raškovićem. Njezin program predviđao je novu upravnu i regionalnu podjelu SR Hrvatske. Ubrzo se pokazalo da je upravo SDS bio nositelj protuustavne djelatnosti, a potom i oružane pobune Srba u Hrvatskoj. ■

* U sljedećem broju navest ćemo dio Programskih ciljeva Srpske demokratske stranke usvojenih na osnivačkom skupu u Kninu 17. veljače 1990.

KROZ RAKOVICU

Na bregovima šumovitim i zelenim,
gdje Eugen slobodu je sanjao,
daleko od srca kamenite Dalmacije,
dišem hrvatski zrak u Hrvatskoj,
a ona drhti glasom mojih ljubavi.

Tu na zemlji krvavoj i slavnoj
kleknuć ću na suhu travu,
daleko od srca slane Dalmacije,
pokopat ću stijeg potrošeni
i reći: dišem hrvatski zrak u Hrvatskoj,
o tome su moji djedovi sanjali,
za to se moj otac borio.

Ovo je kronika naših suza,
ovo su stihovi naših snova,
ovo je kalež propasti naše,
ovo su trube koje znače kraj.
Molitva s usana vode žednih
prema olujnom se nebu diže,

Kao masni crni domino
ruše se laži naše.

Molitva za domovinu
s usana takozvanih domoljuba
tako površno dolinom putuje.

Kadet Jure JAJČANIN

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Stančićeva 6, 10 000 Zagreb
ili na e-mail: hrvojn@morh.hr

Otvorenost plodovima Duha

Zadnjeg dana svibnja ove se godine u Katoličkoj crkvi slavi svetkovina Boga Duha Svetoga. Među glavne istine vjere spada i ova: "Samo je jedan Bog, a u Bogu su tri božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti." Upravo tu treću božansku osobu slavimo ove nedjelje. Kod nas su uobičajeni nazivi i nedjelja Duhova ili Pedesetnica. Svaki od tih naziva ima svoju teološku pozadinu: Duhovi, jer se uz Boga Duha Svetoga vežu darovi Duha, a Pedesetnica jer ovaj blagdan slavimo pedeset dana nakon Uskrsa.

Ove nedjelje slavi se i rođendan Crkve. Time se, naravno, želi reći da je Crkva dar uskrsloga i uzašloga Krista i da je vodi Duh Sveti kako ne bi zašla od puta i nauka Gospodina našega Isusa Krista. Svi mi, koji po sakramentu krštenja pripadamo Crkvi primamo na dar Duha Svetoga, odnosno, kako se to u primanju sakramenta potvrde kaže, primamo pečat dara Duha Svetoga, tj. darove kojima nas Božji Duh želi obdariti kako bismo se oduprli napastima tijela i grešne naravi. U tom kontekstu apostol Pavao pravi jasnu distinkciju između života po tijelu i života po Duhu, pa nam poručuje da, ako živimo samo po tijelu, "kraljevstva Božjega nećemo baštiniti", jer su, kako kaže, djela tijela "bludnost, nečistoća, razvratnost, idolopoklonstvo, vraćanje, neprijateljstva, svada, ljubomora, srdžbe, spletkarenja, razdori, strančarenja, zavisti, pijančevanja, pijanke i tomu slično". Ovim djelima tijela Pavao suprotstavlja plodove Duha, a to su "ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost". Kad stavimo ove stvarnosti jedne nasuprot drugima, primjećujemo da bi doista bilo lijepo živjeti po Duhu. Pokušajmo zamisliti kako bi izgledao svijet kad bi se ravnao po plodovima Duha, kako bi čovječanstvo bilo bogato kad bi u njemu bili snažnije prisutni neki od tih plodova. Usudujem se sanjati živjeti u svijetu s tim plodovima, s ljudima obdarenim takvim darovima. Čini mi se da baš to nedostaje današnjoj civilizaciji. Upravo ti darovi Duha. Ova civilizacija siromašna je i zbog toga što su joj draža djela tijela negoli plodovi duha. Bludnost, nečistoća i razvratnost pretpostavljeni su ljubavi, vjernosti i uzdržljivosti; neprijateljstvo, svada, srdžba, spletkarenje, strančarenje, zavist i ljubomora pretpostavljeni su radosti, miru, uslužnosti i dobroti. I tu leži ključ problema. Kad razmišljam o tome, stvarno mi je žao što smo se udaljili od plodova Duha, pogotovo što to više gotovo nikoga ozbiljno ne zabrinjava i što to više gotovo nikomu ne predstavlja problem. Svemu se tome ne bih čudio da živimo u prvom stoljeću i da je riječ o Efežanima koji su kršteni "na krštenje Ivanovo", ljudima koji ni čuli nisu za Boga Duha Svetoga i njegove darove. Ali što reći o nama kršćanima koji smo kršteni i u Njegovo ime, primili Njegove darove, kršteni u ime Oca i Sina i Duha Svetoga?

Slaviti svetkovinu Boga Duha Svetoga znači preispitivati sebe u kojoj smo mjeri ljudi Duha, a u kolikoj mjeri ljudi tijela. Na ovaj dan u koji je rođena Crkva potrebno je zaviriti malo u svoju savjest i vidjeti na koji način pripadamo Crkvi, koliko smo joj vjerni i koliko joj svojim nastojanjem pomažemo da ostane vjerna Kristu, koji nam je obećao Boga Duha Svetoga i ispunio svoje obećanje. Neka nas sve na svoj dan Bog Duh Sveti obogati svojim darovima kako bismo bili blagoslov čovječanstvu i kako bismo civilizaciju prožimali plodovima Duha i otimali je djelima tijela.

Žarko RELOTA

BIBLIOTEKA

Misha Glenny
McMafija - kriminal bez granica
Naklada Ljevak, Zagreb, 2008.

U ovoj knjizi autor nas vodi na putovanje po novom svijetu organiziranog kriminala. Čitave tri godine snimao je priče naoružanih krijumčara u Ukrajini, perača novca u Dubaiju, narkoudruženja u Kanadi, računalnih kriminalaca u Brazilu, reketara u Japanu... Istražujući mračnu stranu, razgovarao je s gangsterima, policijom i žrtvama organiziranog kriminala, ispitujući nezajažljivu potrebu potrošača za drogom, prokrijumčarenim ženama, ilegalnim radnicima i oružjem na pet kontinenta. Putovanje počinje sa zaprepasavajućim, neobjašnjivim ubojstvom u engleskom pojasu burzovnih mešetara i nastavlja s pričama koje su često strašne, obično bizarne, a ponekad nadahnute ili pak smiješne. Sve one zajedno oslikavaju zapanjuću sliku o uzletu sive ekonomije, koja raste takvom brzinom da mnogi procjenjuju kako na nju danas otpada 20 posto svjetskog BDP-a.

Zaslugom senzacionalističkog izvještavanja u žutom tisku organizirani se kriminal na mnoge načine uvukao u naše živote, često i bez našeg znanja. Ti podaci otkrivaju prirodu kriminala u svijetu današnjice, a nude i važna gledišta o zamkama globalizacije, u kojoj su zakoni što dijele legalno od ilegalnoga često vrlo nejasni. "McMafija" nam otkriva mreže kriminala, politike i novca diljem svijeta, koje su od 1980-ih postale vrlo zapletene i međusobno ovisne, razotkrivajući se pred našim očima poput nekog dobrog, napetog krimića. Glenny propituje političke metode koje više nisu prikladne da se bave problemom, čiji korijeni leže u globalnoj nestašici i sve većoj provaliji između bogatih i siromašnih.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

2. festival mediteranskog filma

- mjesta održavanja: ljetno kino Bačvice i kinoteka Zlatna vrata u Splitu
- trajanje: od 25. do 30. svibnja

Preduvjet za sudjelovanje u glavnom programu Splitskog filmskog festivala jest da film potječe iz mediteranske regije. Od ovogodišnje konkurencije posebno valja upozoriti na jedan domaći naslov, dokumentarac *Solo*, o tribunjskom jedriličaru Šimi Stipaničevu, koji se odvažio sâm preploviti Atlantik. U igranoj konkurenciji ističemo *Christmas Tale*, s nominacijom za Zlatnu palmu u Cannesu, i *Camino*, koji je prošlogodišnji dobitnik šest Goya i pobjednik na festivalu San Sebastian. Najvažnija novost ovogodišnjeg izdanja jest dječji program te retrospektiva. Dječji program zato što današnja djeca i mladi rijetko imaju prilike vidjeti kvalitetne filmove neameričke produkcije za svoj uzrast. U suradnji sa splitskim osnovnim i srednjim školama, prikazat će se dječji filmovi s prostora Mediterana. Posebno valja istaknuti *Sinjeg galeba* i *Kapetana Mikulu Malog*, starije domaće filmove na kojima su odrasle brojne generacije, a današnja ih djeca rijetko gdje imaju prilike vidjeti. Ovogodišnja retrospektiva na temu Splitsko stanje uma prikazat će filmove koji su tematikom, režijom ili lokacijom vezani za Split. Tu su *Amerikanska jahta* u splitskoj luci, češki film sa slavim Zvonimirom Rogozom iz davne 1939., nešto mlađi *Plavi 9*, režijski prvijenac Kreše Golika s nogometnom tematikom, i Zafranovićev *Muke po Mati* iz 1975. Uza sve to, bit će i koncerata, izložbi te niz drugih događanja. Ukratko, ovoga tjedna dobre filmove tražite na potezu Dioklecijanova palača - ljetno kino Bačvice.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

3. lipnja 1948.
Najjači
teleskop

Godine 1928. američki astronom George Halle uspio je od Rockefellera dobiti izdašnu donaciju

za izgradnju najmodernijega astronomskog opservatorija s najvećim teleskopom na svijetu. Poslije četverogodišnje potrage, za izgradnju opservatorija odabran je Mount Palomar, planina u Kaliforniji, oko 150 kilometara istočno od Los Angelesa. Paralelno s građevinskim radovima, na vrhu planine počela je izrada najvećega zrcala na svijetu, promjera 508 cm. Gradnju je vodio novi Kalifornijski tehnološki institut, danas jedno od vodećih svjetskih sveučilišta, poznato kao Caltech. Proteklo je više godina i potrošeno milijun dolara na neuspješne pokušaje da se izlije komad stakla tražene veličine. Jedan za drugim, stakla su pucala pri hlađenju. Tek je primjenom potpuno nove Pyrex tehnologije jedna kompanija uspjela izraditi zrcalo. Zrcalo je zatim vlakom dopremljeno iz New Yorka u Pasadenu, gdje je 1936. počelo njegovo brušenje i poliranje. Tek je nakon jedanaest godina površina zrcala dobila idealnu paraboloidnu površinu. U međuvremenu je na vrhu Palomar dovršena gradnja kupole promjera veće od 40 m, s preciznom mehaničkom strukturom teleskopa. Na svečanosti održanoj poslije završetka montaže 3. lipnja 1948. najveći teleskop na svijetu dobio je ime Halleov teleskop, prema pokretaču i voditelju toga velikog znanstvenog projekta. Mount Palomar je desetljećima, sve do lansiranja velikih teleskopa u orbitu oko Zemlje, bio izvor najpreciznijih astronomskih podataka. I danas znanstveni timovi Caltecha svake vedre noći s planine Palomar promatraju nebo tražeći nove svjetove.

29. svibnja 1453. – Turci osvojili Carigrad

30. svibnja 1990. – prva sjednica demokratskog Sabora Republike Hrvatske

1. lipnja 1919. – Rutherford prvi put razbio atomsku jezgru

2. lipnja 1924. – američki Kongres priznao Indijancima pravo na državljanstvo

2. lipnja 1882. – umro Giuseppe Garibaldi

3. lipnja 1942. – bitka kod Midwaya

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Akwareli u Galeriji "Zvonimir"

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33 u Zagrebu, otvorena je izložba AKVARELI bojnice Kate Jelovčić.

Izložba je organizirana u prigodi Dana OSRH-a i HKoV-a, a može se razgledati radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. **Ulaz slobodan.**

Službena zimska odora generala zbora Zvonimira Červenka

Vojni muzej u svom fundusu čuva zimsku odoru generala Zvonimira Červenka. Odora je osobni dar generala Červenka Vojnomu muzeju. Sastoji se od: kacige, kape, košulje, kravate, bluze, hlača i oznaka čina generala zbora. Odora je maslinastosmede boje, a sirovinskog sastava 70% runska vuna i 30% PES. Kaciga je model JUŠ-2 M59/85. Oznaka čina je kovinasta, pozlaćena i usjajena. Sastoji se od pletera i sv. nedjeljica.

Stožerni general Zvonimir Červenko započeo je (1926. – 2001.) vojnu karijeru na zagrebačkoj Vojno-tehničkoj akademiji, na kojoj je poslije predavao punih 19 godina. U vrijeme Hrvatskog proljeća, kao potpukovnik osuđen je na

godinu i pol strogog zatvora te gubitak čina i prava na mirovinu.

Početak Domovinskog rata, uključuje se u obranu Hrvatske. Organizirao je obranu Zagreba, blokadu vojarni JNA i potaknuo osnivanje 14 zagrebačkih brigada. U siječnju 1992. Červenko postaje zamjenikom načelnika Glavnog stožera za domobranstvo. Neposredno pred vojno-redarstvenu operaciju Oluja, na mjestu načelnika Glavnog stožera naslijedio je generala Janka Bobetka. Na dužnosti načelnika CSOSRH-a bio je od 15. srpnja 1995. do 16. studenog 1996. Predsjednik Franjo Tuđman umirovio ga je u studenom 1996.

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS E S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.knifewallpapers.com

Sama adresa ove stranice sugerira vam da ćete svoj računalni zaslon moći ukrasiti fotografijama raznih noževa i oštrica. Ipak, stranica je mnogo više od čistog servisa za fotografije. Pruža razne informacije o **modelima noževa**, koji, predmnijevate, uglavnom nisu kuhinjski. Za rastuću populaciju ljubitelja oštrica, reći ćemo da je www.knifewallpapers.com vrlo zgodno uređena stranica, te da vas wallpaperi mogu odvesti i prema drugim podacima o raznim noževima najpoznatijih svjetskih proizvođača. Snalaženje je prilično jednostavno: postoji "klasična" tražilica s upisivanjem ključnih riječi, a možete ih i klikati na ponuđenom popisu. Dakle, nožoljupci, samo naprijed, podite na www.knifewallpapers.com!

D. VLAHOVIĆ

ČESTITAMO DAN ORUŽANIH SNAGA RH i HKoV-a

OSRH

KAPA

Dodatna prozračnost s mikroregulacijom veličine i vezenom oznakom. Razvoj i proizvodnja MORH i Sešir d.o.o. Zagreb.

DIGITALNA PRIKRVIVNA ŠARA

Digitalna šara sastavljena iz četverbojnih komponenti ima prepoznatljiv uzorak zemljopisnog otiska Hrvatske i vođeni žig s oznakom OSRH. Boje su postojane i nakon velikog broja pranja sa svojstvom umanjene prepoznatljivosti pod IC noćnim uređajima. Odora ne reflektira svjetlo, a uzorak šare osigurava dobru prikrivnost u svim uvjetima.

Prednja strana košulje: Priprema za postavljanje oznaka čina i prezimena.

TKANINA

Odora je izrađena od specijalne tkanine sastava intimna mješavina poliamidno vlakno/pamuk dajući tako visoka tehnička svojstva i dobru udobnost prilikom nošenja. Poliamidno vlakno zaštićenog naziva CORDURA® najbolja je preporuka za dokazanu visoku čvrstoću vlakana. Tkanina je izrađena u specifičnom top-rips vezu, a tiskana je visoko kvalitetnim bojilima. Proizvođač Cateks d.d.

KOŠULJA

Kopčanje košulje patent zatvaračem posebnog vojnog standarda. Zatvarač je izvana prekriven trakom koja je osigurana čičkom.

Donji dio košulje je bez džepova kao prilagodba za nošenje opasača s opremom.

HLAČE

Kroj srednje dubine sjedišta, ugodan i elegantan, s ojačanim porubima i prošivima. Posebno razvijen i prilagođen kroj za žene. S prednje strane dva duboka gornja džepa. Straga ojačanje materijala na sjedištu i u području između nogu. Na obje nogavice veliki bočni džepovi s mogućnošću povećanja volumena, zatvaranje patent zatvaračem i poklopcem na čičak. Na području koljena nalaze se džepovi za umetanje štitnika za koljena. Na donjem kraju nogavica postavljena je traka za zatezanje oko gležnja. Razvoj i proizvodnja MORH i Kroko International d.o.o., Zagreb.

KOŠULJA

Modularni ovrtnik s mogućnošću regulacije otvora.

Rukavi: Priprema za postavljanje oznaka zastave, pripadnosti postrojbi ili misije.

Četvrtasti džepovi na oba rukava, zatvaranje patent zatvaračem i prostor za olovku.

Pripadnost oružanim snagama

U podpazušnom dijelu, odzračnici.

Ukošeni džepovi na području prsa. Zatvaranje čičkom.

Džepovi za umetanje štitnika za laktove i podlakticu.

Regulacija otvora čičkom na završecima rukava.

Konstrukcija košulje: Lagano strukturana prati linije tijela što je značajno kod jednoobrazne slike prilikom postrojanja. Izrazito dobra pokretljivost tijela, prozračna i ugodna za nošenje. Kroj je u skladu s ostalim dijelovima odore i opreme. Košulja je u potpunosti bez gumba koji se pri prenesenoj traumi sa zaštitnog prsluka ponašaju kao projektili. Razvoj i proizvodnja MORH i Kroko International d.o.o., Zagreb

Leđnica košulje: s izdašnim porubom za povećanu komociju i nesmetanu pokretljivost u svakom položaju tijela.

100% HRVATSKI INOVACIJSKI PROIZVOD - ODORA HRVATSKOG VOJNIKA

Zahvaljujemo na uspješnoj suradnji našim partnerima: CATEKS d.d., DES, HEMCO d.o.o., KROJOSTIL d.o.o., ODJECA d.o.o., PRO-PROM d.o.o., PRVI MAJ d.d., SEŠIR d.o.o., ŠTEFIČAR d.o.o., URIHO, TEKSTIL-UZOR d.o.o., V&V d.o.o., VIS KG d.o.o.

RAZVIJAMO I PROIZVODIMO ZA BUDUĆNOST

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Posl. Centar Vukovarska 269D, Zagreb, Hrvatska, Tel: 01/ 3772 777, www.kroko.hr